

وَيْبَرُ

مَجَلَّةُ جَمْعِيَّةِ الْقَاهِرَةِ الْخَيْرِيَّةِ الْأَزْمِينِيَّةِ الْعَامَّةِ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

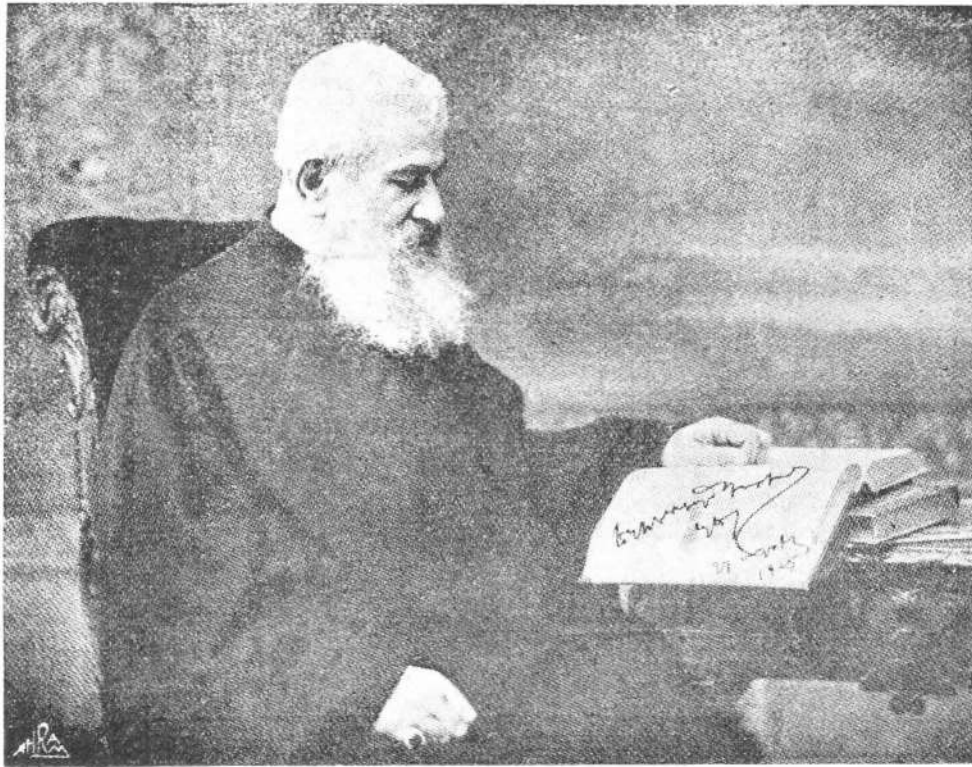
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԳԼՏԻՐԷԻ Հ.Բ.ԸՄԻՈՒԹԵԼՆ

مدیر مسئول ا. صاروخان — ۱۵ شارع عماد الدين — تليفون ۵۵۶۳۶

Ե. Տ Ա Ր Ի

Թ Ի Ի — 1

1960

... Իմ տկար ուժերս պիտի պահեմ Հայ եկեղեցիին համար, երբեմնի ծիրանագգեստ այն Դշխոյին՝ որ հիմա ցնցոտիներ է հագած: Ան կը սպասէ իր բոլոր զաւակներէն հաւատքի եւ անձնուրացութեան փոխարինութիւն մը: Սիրեցէք զայն, սրբուեցէք անով, ու անոր մեծութեան զանձերուն մէջ պիտի գտնէք ձեր հոգեկան հարստութիւնը, պարաստ ըլլալով, եթէ հարկ ըլլայ, պատուելու ձեր պատմութեանները եւ անոնց լաւագոյն կտորներովը վերստին հագուեցնելու եւ զարդարելու բովանդակ հայութեան այդ սգաւոր ու զժբախտ Մայրը: ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐԻ ԳՈՒՐԵԱՆ

Հասուած՝ Տիսնամեայ Տոբեյեանին արձանագած իր պատասխան-պատգամէն, Երուսաղէմ 1929

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻԻՆ

Ա. զ ղ

- Տեղեկատուն առ այժմ կը հրատարակուի երկու ամիսը անգամ մը.
- Թղթակցութեանց, դրամական նուէրներու, գիրքերու, թերթերու և հանդէսներու առաքումները կատարել խմբագրութեանս հասցէին՝

Խմբագրութիւն Տեղեկատուի

15, Լեմաա էլ Տին վտղոց

Նամակատուի 1079, Պահիրէ — Հեռախօս 55636

Rédaction Déghégaou

15, Rue Emad El Dine

B.P. 1079, — Le Caire — R. A. U.

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Եղիշէ Պատրիարք Դուրեան — Հայրապետական Կոնդակէն	Էջ 1
» » » «Շինարար»էն	2
Անառակը (քերթուած)	Եղիշէ Եպս. Դուրեան 5
Ամեն. Դուրեան Սրբազան	Յակոբ Անսոնեան 6
Հայ Կեանքը Բարեգործականէն ներս	Ա.Շ. 7
Սփիւռք	Ա.Շ. 16
Արամ Խաչատուրեան	Ա. Եւ Պ. Թէֆէեան «Մասիս»էն 18
Հայրենի Աշխարհ	Ա.Շ. 19
Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ազգաբնակչութիւն «Մշակ. Տան» բացումը	Հ.Ժ. 21
Մարզանքի Ուսուցիչ Ս Խանճեանի Յորեկեանը	Ա.Շ. 21
Հայ Դէմքեր	Ա.Շ. 22
Շրջանաւարտներ	Ա.Շ. 23
Մարդական	

تَنْبُوْءٌ

مجلة جمعية القاهرة الخيرية الأزمنية العامة

ՏԵՉԵԿԱՏՈՒ

ՀՐԱՏԵՐԱԿՈՐՈՒԹԻՒՆ ԳԼՏԻՐԷԻ Տ.Բ.ԸՄԻՈՒԹԵԱՆ

مدیر مسئول ا. صاروخان — ۱۵ شارع صماد الدين — تليفون ۵۵۶۳۶

Ե . Տ Ա Ր Ի

Թ Ի Ի — 1

1960

... Հոգելոյս Գուրեան Սրբազան իր առաքինազարդ հոգիով, իր բովանդակ կեանքով ու վաստակով, Հայ Եկեղեցիի եւ հայ ժողովուրդի հանդէպ ունեցած իր խորունկ սիրով եւ մեծ նուիրումով, աներեր կանգնած է մեր՝ շնորհներով լիցուն հայրապետներու լուսափաղանգին մէջ եւ յաւէտ կենդանի պիտի մնայ անոր քաղցր յիշատակը՝ որպէս Աստուծոյ շունչը կրող բնաիր անօթ, որպէս քարոզիչ, բանաստեղծ եւ լիզուագէտ, որպէս տեսլապաշտ մտածող եւ մեծ բարոյախօս. «Մանկանացու Ծնեալ՝ Անմահ զԻւրն Յիւսուակ եթող, Պատուեաց զՊատկերն, Պատկառեաց ի Կոչնականէն, Փոխանորդեաց զԿեանս» (Խորենացի):

Սկիւտարցի համեստ արհեստաւոր բնտանիրի մը ծոցին մէջ ծնած, ան հոգիով ամեցաւ եւ բարձրացաւ ու գիտցաւ իր կեանքը վերածել վսեմ առաքելութեան մը, դառնալով ԺԹ. դարու մեր ազգային-եկեղեցական զարթօնքի ինքնատիպ անկրկնելի մեծ ութիւններէն մին:

Վ. Ա. Զ. Գ. Է. Ն. Ա.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ

Հատուած՝

(10 Յուլիս 1959 ի Կոնդակէն)

ԵՂԻՃԷ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԴՈՒՐԵԱՆ

Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետը Տ. Տ. Վազգէն Ա. Կարողիկոս 1959 Յուլիս 10 քուակիր սրբաստ կանգակով մը կը հրամայէր յօբելիանական հանդիսութիւններով տօնել Տ. Եղիշէ Արեւայակ. Դուրեանի ծնընդեան հարիւրամեակը, որ կը զուգադիպի այս (1960) տարուան: Այս հանդիսութիւնները, զորս կը գլխաւորէ Կ. Պոլսոյ Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ Տ. Գարեգին Արեւայակ. Խաչատուրեան, կը կատարուին Սփիւռքի բոլոր հայ զաւուրներուն մէջ:

Քարիզի մէջ այս նպատակով կազմուած է յատուկ յանձնաժողով, Կաթ. Պատուիրակ Գեորգ. Տ. Սերովքէ Մանուկեանի հովանաւորութեամբ: Հանդիսութիւնները տեղի պիտի ունենան Սորպոնի մէջ, յառաջիկայ Յունիս 19ին:

Այս առթիւ մեր ընթերցողներուն կը ներկայացնենք կենսագրականը Երուսաղէմի երջանկայիտասակ Պատրիարքին, որ ոչ միայն մեծ եկեղեցական մը եղաւ, այլ իբրեւ բանասէղծ եւ զրագէտ արդի հայ գրականութեան մէջ թողուց լուսաւոր հետք մը:

* * *

Եղիշէ Արքեպսկ. Դուրեան, աշխարհական անունով Միհրան, ծնաւ Սկիւտար (Կ. Պոլիս) 1860 Փետր. 23ին: Հայրն էր Զըմպա մահտեսի Աբրահամ, երկաթագործ, անգրագէտ բայց բարի մարդ, որուն վեց զուակներուն կրտսերագոյնն էր Միհրան: Անկէ 9 տարու մեծ էր Պետրոս, ծանօթ վաղամեակի՝ բանաստեղծը, որ իր ընտանեկան մականունը՝ Զըմպան, հայացուցած էր, Դուրեանի փոխելով զայն:

Միհրան աղջուած էր իր երէց եղբոր մէջն և անկէ ժառանգեց սէրը գրականութեան, որուն կոչումը ունէր Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ աշակերտեցաւ հայագէտ Եղիազար Մուրաթեանի, և 1873էն սկսելով գրեց ստանաւորներ, որոնց առաջինն էր Պետրոս Դուրեանի տապանագիրը:

1876ին Միհրան ուսուցչութեան կոչուեցաւ Սկիւտարի Ճեմարանին մէջ, երբ այս

Թաղին քարոզիչն էր Տ. Մատթէոս Եպիսկ. Իզմիրլեան: Ճեմարանին մէջ կ'աւանդէր գրաբար և հայկաբանութեան ուսուցիչն էր՝ 1878ին վարդապետ ձեռնադրուեցաւ Իզմիրլեանի կողմէ, որ անունը կոչեց Եղիշէ, զգալով կարծես թէ ան նախասահմանուած էր երկրորդ Եղիշէ մը ըլլալու: Տ. Եղիշէ վարդապետ իր առաջին քարոզը խօսեցաւ Սկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցիին մէջ, բնաբան ունենալով Սաղմոսի խօսքը. «Տէ՛ր, եթէ զըթուես իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զորհնութիւն քո»: Եղիշէ վարդապետ մինչեւ կեանքին վերջը հաւատարիմ մնաց այս բնաբանին:

1880 թուականին իբրև քարոզիչ հրաւիրուեցաւ Պարտիզակ, ուր հաստատեց կանանց յարանը, ուր կ'ըլծուէր ամէն կիրակի կէսօրէ վերջ, կրօնաբարոյական և ընտանեկան նիւթերու վրայ: Այս առթիւ տպագրել տուաւ Եարականի ծաղկաքաղներ, իր ունկնդիրներուն ընտանի գարձնելու համար Հայ եկեղեցական երգեցողութիւնը:

Դուրեան վարդապետ միաժամանակ ելաւ գիւղին դպրոցին ուսուցիչը, մինչեւ 1890 հասցնելով բազմաթիւ աշակերտներ: Իր այս պաշտօնավարութեան ընթացքին հրատարակեց «Ընթացքի գրոց բարբառ» և «Պատմութիւն Հայ մատենագրութեան» դասագիրքերը: Նաեւ հրատարակեց բանասիրական և քննադատական յօդուածներ, Եղիա Տէմիրճիպաշեանի «Երկրագունդ» հանդէսին մէջ:

Խորէն Պատրիարք Աշըգեանի կողմէ պաշտօն ստացած ըլլալով այցելել Եւրոպայի այն ատենուան հայ դպրութիւնները, 1889-90 այցելեց Պուլկարի, Ռուսանի, Աւստրիա, Յորանտա և Անգլիա, ուր հայ յեղափոխական խմորուներ կային, անոնց առաջնորդները խոհեմութեան հրաւիրելու համար պաշտօն՝ զոր լրջութեամբ կատարեց: Ապա վերադարձաւ Պարտիզակ, ուր ապրեցաւ շուրջ 10 տարի, արդիւնաւոր գործունէութեամբ:

1890ին, արդէն ծայրագոյն վարդապետի աստիճան ստացած, վերադարձաւ Կ. Պոլիս: Տարի մը առաջ բացուած էր Արամաշի Դպրեմանքը, վերատեսչութեամբ Տ. Մազաքիա Եպիսկ. Օրմանեանի, որուն հրաւերով ստանձնեց Դպրեմանքի փոխատե-

սուչի պաշտօնը, աւանդելով նաեւ Հայոց մտտեանագրութեան և պատմութեան դասերը Յաջորդ տարի նշանակուեցաւ ներքին տեսուչ Ուսուցմարանի, Կլետիկեան կտակով շինուած նոր շէնքին մէջ։ Հոն հաստատեց, առաջին անգամ ըլլալով կրօններու պատմութեան քար և պատրաստեց ընդարձակ գիրք մը, որ անտիպ մնաց։

1896ին, Էրբ Թրմանեան Կ. Պոլսոյ Պատրիարք ընտրուեցաւ, Դպրեվանքի վերատեսչութիւնը յանձնուեցաւ Դուրեանի, որ 1899ին ձեռնագրուեցաւ եպիսկոպոս Էջմիածնայ մէջ։ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Խըրիմեան Հայրիկէն Դպրեվանքի վերատեսչութիւնը վարեց 7 տարիներ։

1904ին, ընտրուեցաւ Առաջնորդ Չմիւռնիոյ և իր առաջնորդութեան շրջանը տեւեց մինչեւ 1909։ Հոս եւս Դուրեան Եպիսկոպոս ձեռնուեցաւ Հայ դպրոցին և մշակոյթին, կրօնի և հայերէնի գասեր ստանձնելով Մեսրոպեան Վարժարանին մէջ։ Հոս էր որ գրեց նաեւ իր ամէնէն գեղեցիկ և ներշնչուած բանաստեղծութիւնները, որոնք հրատարակուեցան «Հովտական Սրինգ» անունով հատորի մը մէջ։

Իր Չմիւռնիոյ առաջնորդութեան միջոցին էր որ հռչակուեցաւ Օսմ. Սահմանագրութիւնը։ Թրմանեան Պատրիարք ստիպուեցաւ հրաժարիլ։ Ատոր վրայ Դուրեան Եպսոքոք ընտրուեցաւ պատրիարքական տեղապահ 1908 Յուլիս 16ին։ Սակայն երբ Իջմիրիեան Պատրիարք վերադարձաւ իր աքսորէն, Դուրեան Ս. վերադարձաւ Չմիւռնիոյ Նոյն տարին կատարուեցաւ Խրիմեան Կաթողիկոսի յաջորդին ընտրութիւնը Էջմիածնայ մէջ։ Դուրեան Եպս. երկրորդ թեկնածուն էր։ Կաթողիկոս ընտրուեցաւ Իզմիրիեան Պատրիարք, որուն Կ. Պոլսէն մեկնումին վրայ, Դուրեան Սրբազան ընտրուեցաւ Պատրիարք 1909 Մայիս 22ին։ Այս շրջանը փոթորկալի եղաւ հայ ժողովուրդին համար, եկեղեցական վէճերով, «բացի և գոցի» խնդիրին առթիւ։ Վէճերը յանգեցան ոճիրի՝ Չմիւռնիոյ մէջ։ Այն ատեն Դուրեան Պատրիարք նախընտրեց հրաժարիլ և վերադառնալ իր ուսուցչական պաշտօնին և դասեր ստանձնեց Կ. Պոլսոյ վարժարաններուն մէջ։ Նաեւ վարեց քարոզչութեան պաշտօններ Դատարգիւղի և Բերայի մէջ։

Առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքին, Դուրեան Ս. տպրեցաւ քաջուած կեանք մը, Դատարգիւղ՝ իր եղբոր Ագրիպասի տունը, իր գիրքերով շրջապատուած։ Պատերազմէն յետոյ Կ. Պոլսոյ Ագգ. Երեսփոխանական Ժողովին կողմէ իրբեւ ներկայացուցիչ, երկու անգամ մասնակցեցաւ Հայ Ագգ. Պատուիրակութեան Համագումարին, Բարիզ։

1921 Սեպտ. 5ին Կ. Պոլսոյ Ագգ. Երեսփոխանական Ժողովը Դուրեան Ս. ը Պատրիարք կ'ընտրէր Երուսաղէմի և իր պաշտօնը կը հաստատուէր Անգլիոյ Ճօրճ Ե. Թաքաւորին կողմէ, Պաղեստինը բաժնուած ըլլալով Օսմ. կայսրութենէն։

Դուրեան Արքեպիսկոպոսի պատրիարքութեան շրջանը, որ տեւեց մօտ 9 տարի, բացառիկ թուական մը կը կազմէ Ս. Յակոբեանց Աթոռին պատմութեան մէջ, իբրեւ վերակազմութեան և մշակութային ու եկեղեցական վերելքի շրջան։

Առաջին առթիւ, Անգլիոյ Թագաւորին պաշտպանութեամբ վերահաստատուեցան՝ Ս. տեղեաց վրայ հայոց ունեցած դարաւոր իրաւունքները և առանձնաշնորհումները։ Ապա կատարուեցան նորոգութիւնները զանազան մատուռներու և եկեղեցիներու, միւս պատրիարքութեանց հետ համաձայնաբար։

Իր գահակալութեան առաջին օրերէն իսկ Դուրեան Պատրիարք նուիրուեցաւ ուսեայ եկեղեցականներ պատրաստելու գործին, իրեն գործակից ունենալով Տ. Բարգէն Կիւլէսերեան, Տ. Մեսրոպ Նշանեան և Տ. Մկրտիչ Աղաւնունի եպիսկոպոսները։ Ժառանգաւորաց վարժարանին իբրեւ լրացուցիչ մաս՝ բացուեցաւ ընծայարանը, օգնութեամբ բարերար Պատրիկ Կիւլպէնկեանի։ Կարապետ Մելքոնեան եւս տարեկան 1000 անգլ. ոսկի յատկացուց ընծայարանի ուսանողներուն՝ իբրեւ Մելքոնեան սաներ։

1925ին վերաբացուեցաւ Ս. Յակոբի տպարանը և Նոյ. 1926ին սկսաւ վերահրատարակութիւնը «Սիոն» հանդէսին, խմբարայեաութեամբ Բարգէն Եպիսկ. Կիւլէսեանին։

Դուրեան Ս. իր խնամքին առարկայ ըրաւ նաեւ Երուսաղէմ ապաստանած հայ գաղթականներուն աղոց դաստիարակութեան գործը և շինեց Ս. Թարգմանյաց վարժա-

րանի նոր շէնքը, երբ հինը աւերուեցաւ 1927ի երկրաշարժէն Այս դպրոցին բացուած կատարուեցաւ իր քահանայութեան յիսնամեակին առթիւ (1929):

Դուրեանի պատրիարքութեան կարեւոր գործերէն մէկը եղաւ Ս. Յակոբեանց մատենադարանին ճոխացումը, անոր նուիրելով իր անձնական մատենադարանը և նոր ու կարեւոր գիրքեր աւելցնելով անոնց վրայ: Դուրեան Ս.ի յորեկանին առթիւ Գալուստ Կիւլպէնկեան իր ծախքով շինել տուաւ Մատենադարանի նոր շէնքը, որ կը կաշուի Կիւլպէնկեան Մատենադարան:

Յորեկանկան հանդէսներու առթիւ զոյացած 3500 անգլ. ոսկիով կազմուեցաւ Հիմնադրամ մը, որուն տոկոսով հրատարակուեցան «Դուրեան Մատենաշար»ի գիրքերը:

Դուրեան Ս. օժանդակեց նաև Կիլիկիոյ թեմին կազմակերպութեան, Լիբանանի և Սուրիոյ մէջ, և Տ. Սահակ Կաթողիկոսի խնդրանքով՝ 1929ին անոր փոխանցեց մինչև այն ատեն Սրբազան Կաթողիկոսի Գալուստի, Դամասկոսի և Լաթաքիոյ երուսազեմապատկան եկեղեցիներն ու վանքերը, իրենց դպրոցներով:

Սրբազան Կաթողիկոսի վանքը նիւթական ծանր տագնապի մէջ էր և չէր կրնար օգտուել իրեն թողուած կարգ մը կտակներէն: Անոնցմէ զլիաւորն էր «Մեծ Արտ» կոչուած կարկուռի հողը, որուն համար երկար տարիներ դատի մէջ էր վանքը, մեծամեծ ծախքերով: Երկրորդ դժուարութիւնը ստեղծուեցաւ 1927ի երկրաշարժով, որուն իբրև հետեւանք վանքին բազմաթիւ շէնքերն ու կայրուածները վնասուեցան: Դուրեան Ս. հասկառակ այդ դժուարութեանց շինեց «Վեհաշէն» կոչուող հասութարեր շէնքը, ինչպէս նաև Ետֆայի մէջ մթերոնոցներ:

Իր յորեկանին առթիւ, Անգլիոյ թագաւորը, Դուրեան Պատրիարքը պատուեց Սրբ Թիտոսով:

Այդ առթիւ էր որ հրատարակուեցաւ Դուրեան Ս.ի գործերուն հուշաքանոն, «Սըրբազան Բնար», ու նաև հատոր մը՝ «Մշակն ու Վարձքը», որ լոյս տեսաւ 1931ին, իր մահէն յետոյ, և ուր ամփոփուած են իր յիսնամեայ քահանայութեան յորեկանին առթիւ հրատարակուած կամ խօսուած գրութիւններն ու հոռերը:

Վ Կ Ա Յ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ս Բ

— Հաւատքի եւ միսքի մարդ հաւատարապէս, որքան խոր եղած է իր մէջ Ասուծոյ խոկումը, նոյնքան հզօր է եղած նաեւ, քապէս անկէ լուսաւորուած, Բանին ազդումը:

ԹՈՐԴՈՄ ԵՊՍ. ԳՈՒԵ ԱԿԵՍԵ

— Դուրեան գերազանցօրէն ընթերցող ուսուցիչն է: Ամէն օր նոր բան մը պիտի աւելնայ իր առատ պաշարին վրայ, քէ՛ իր անձնական ծանօթութիւնը աւելցնելու եւ քէ՛ իր ասակտեցներուն հետաքրքրութիւնը գոհացնելու համար:

ԲԱՅԳԷՆ ԵՊՍ. ԿԻԻԼԷՍԷՐԵԱՆ

— Ան գերծ էր գիթական ու գրական նախապատրումներէ, եւ իր հզօր իմացականութիւնը միտք բաց մնացած է կրօնական, իմաստասիրական, գրական, բանասիրական, նոր օարժումներու ու ճեսաբանութիւններու:

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ՆԱՐՈՑԵԱՆ

— Իր արտոնի մէջ ընկղմած՝ առհասարակ գլուխը դարձուցած մէկ կողմ, դէպի պատուհանին լոյսերը, Սրբազանը կը խօսի, եւ իր ձայնը կը զգաս վստահաբար թէ իմաստութեան ձայնն է, ապաւորի ու թափանձիկ:

ՏԻՐԱՆ ԱՐՔ. ՆԵՐՍՈՑԵԱՆ

— Դուրեան իւր անյասակ հմտութեան կը կցէ անպառ արդիւնաբերութիւն մը գրչի ու լեզուի: Յիսուն տարի եւ աւելի՛ նա կարդացած՝ հենած խորհած է, բայց միաժամանակ՝ խօսած ու գրած, գրած ու խօսած է, որպէսզի ամենքը հաղորդակից ըլլան իւր խորախորհուրդ մտքին, իւր հանճարեղ գիտեսերուն:

2. ՍԱՀԱԿ ԿՈՒԵԱՆ

— Եթէ հոգեփոխութեան հաւատարմ, պիտի բռնի թէ Ներսէս Շնորհալիցն է որ կը վերապրի եղիշէ Դուրեանի մէջ, աւելի նոխացած:

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶ

Եղիշէ Արքեպսկ. Դուրեան վախճանեցաւ 1930ին, կնքելով բազմավաստակ և բազմարդիւն կեանք մը: «Շինարար»

Ա Ն Ա Ռ Ա Կ Ը

Անէ՛ծքըդ, Հայր, փոխեց ոսկիս մուր լաւ զինծի,
Բայց քանի որ շամբու զ կուռք մը պէտք էր ինծի՝
Ես պըղինծով ալ պատրանքնե՛րըս ծուլեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, դարձուց նաշի՛հըս սեւ հացի.
Բայց քանի որ սեղան մը շուայտ պէտք էր ինծի՝
Ես սեւ հացով ալ հեշտ պատա՛ւըս ծամեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, փոխեց կընդրո՛ւկս անարգ գուղծի.
Բայց քանի որ ըզզլխանք մը պէտք էր ինծի՝
Ես գուղծով ալ երազնե՛րըս ծխեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, պերճ պատմուցանս դարձուց քուրջէ՛.
Բայց քանի որ կուշտ վայելք մը պէտք էր ինծի՝
Ես այդ քուրծովն ալ կուշտիս հե՛ւքը ծածկեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, երազս դարձուց ճայրոտ բոցի.
Բայց քանի որ հըրայրք մը տենդ պէտք էր ինծի՝
Ես այդ բոցովն ալ շիլ աչքե՛րըս վառեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, գոհար քարերս դարձուց խեցի.
Բայց քանի որ գիրկ մը գրրգանք պէտք էր ինծի՝
Թամարներու կուրծքէն զանոնք ես կախեցի:

Անէ՛ծքըդ, Հայր, ցուպս ալ դարձուց բարկ խայթոցի,
Որ արիւնեց զիս խածուածքով պատիժ օծի,
Բայց քանի որ ապրիլ մը կար, ա՛հ, վա՛յ ինծի,
Ազտոտ խոզի երամակներ արածեցի ...

Օրհնութի՛ւնդ, Հայր, փշրած իմ կուռքս անհաւճար՝
Որ զիս խաբեց չարաչար.

Ա՛լ չեմ մօտիր այն սեղանին ես երբեք
Որ զիս լըքեց սովաբեկ:

Օրհնութի՛ւնդ, Հայր, ըզզլխանքիս անդունդին
Չափած եմ խոր՛քը մըթին.

Ա՛լ կը սոսկամ այն վայելքէն՝ որ կիրքի
Ամպրոպներով կը մըրըկի:

Օրհնութի՛ւնդ, Հայր, բոցը մարած է հրայրքիս՝
Որ մոխրակոյտ մ՛ըրաւ զիս.

Ա՛լ գիրկէդ զատ տեղ մը չունիմ ապահով՝
Ուր թաղուիմ պի՛նդ գորովով:

Օրհնութի՛ւնդ, Հայր, խոզի լըպիրշ ախտերէն
Ա՛լ սըրբուած է հոգիս.

Վարձկանդ ըլլամ, ըզքեզ պաշտեմ, դու նորէն
Իբրեւ Աստուած օրհնէ՛ զիս:

«Հովուական Սրիեզ» ԵՂԻՇԷ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ

ԱՄԵՆԱՊՈՏԻ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆ (*)

Հանդիսաւոր գիտակցութեամբ, եւ հրճուանքով մը՝ որուն խորքը հիացումը կը կազմէ, հայ ժողովուրդը իր յարգանքի տուրքը կը բերէ ներկայիս այն զմայլելի եկեղեցականին, զոր ոչ միայն իր՝ այլ եւ տիեզերական եկեղեցւոյն խնկելի դէմքերէն մէկը կրնայ նկատել ապահով հպարտութեամբ:

Ամեն Դուրեան Սրբազան, ոչ միայն մտաւորական ընտանիքի մը, այլ նաեւ իր անբասիր նկարագրով իմաստուն լրջութեամբ, արդիւնաւոր գործունէութեամբ եւ իր անձին ներշնչած պատկառանքով՝ ամբողջ ազգին անսահման գորովին առարկան է: Ո՞վ կրնայ Տէրջը տանը մէջ, որուն վալելուութիւնն ինք այնքան սիրեց, իրմէ աւելի համարձակութեամբ սաղմոսերգել. «Ես անբժութեան իմում գնացի...»: Եթէ իր հմտութեան եւ մշակոյթին հրապոյրը, իրերու բերմամբ, մատչելի չէ ամենուն, իր անբժութիւնը սակայն, որ ծաղիկն է խորապէս արմատացած հոգեւոր յատկութեանց, ընդհանուրէն ըմբռնելի առաքինութիւն մըն է: Եւ այդ ինքնին, պիտի բաւէր բացատրելու համար համազգային բնոյթը իր Յոբելեանին, որ Հին ու Նոր Աշխարհներու մէջ այժմ կը տօնուի միաձայն հաւանութեամբ, կամ լաւագոյն է ըսել, բազմաձայն ներդաշնակութեամբ...:

Կէս դարու անխափան ու անխարդախ ծառայութիւն, կոչումներու ամենէն խորհրդաւորին եւ ազնուագոյնին մէջ... : Անձնագոհ յօժարութեամբ նուիրուիլ հոգիներու ազնուացման, մարգարէական տեսլապաշտութեամբ զԱստուած զգալ ու ջանալ զայն կենդանի իրականութիւն մը ընել մարդոց մէջ, դարերու մեզ հասցուցած բարձրագոյն գաղափարականներու անգին ժառանգը իւրացնել ու հոխացնել, սէր քարոզել ծառայելով, հշմարտութեան

(*) «Թիւրեղներ» հասարէն, որ մամուլի քակ է, եւ ուր ամփոփուած է նաեւ Յղթե Սրբազանի 50 ամեայ յոբելեանի առթիւ արտասանուած այս ճառը, Նիւ Եոթի մէջ:

տենչալ ուսանելով, եւ սրբութեան դիւցազն մ'ըլլալ լուսոյ որդիի մը թրթռուն հրայրքով ու անվերապահ նուիրումով. Եթէ կարելի ըլլար իր անձէն ճառագայթող հմայքը պրիսմակէ մը անցնել, տեսնելու համար թէ ի՞նչ գոյներու միութեամբ բաղադրուած է անոր առինքնող սպիտակութիւնը, ինձ կը թուի թէ անոր մէջ պիտի գտնէինք բարձր իմացականութեան մը, խորունկ գիտակցութեան մը, եւ լայն հոգիի մը անեղծ շողերը: Աղօթող վանական՝ ստեղծագործ խոկումով, երկիւղած գիտնական՝ բանաստեղծի խոյանքով, առաջնորդ մաքրակրօն՝ բարձունքներու տեսիլքով, եւ ուսուցիչ քաղցրախօս՝ ժպտաշուրթն ու համբերող ... :

Ինք որ լոյս ու հշմարտութիւն հայցեց — ոչ թէ ծիսակատար շրթներով, այլ հոգւով — ու փնտռեց զանոնք, անդու խանդով, գիրքերու մէջ, դէպքերու մէջ, խիղճերու վկայութեանց մէջ, Աստուծոյ շնորհին մէջ, որպէսզի առաջնորդուի անոր սուրբ լեռը եւ փառքի յարկերը, իրօք ալ բարձրացաւ քահանայութենէ քահանայապետութեան եւ հրաւիրուեցաւ բազմիլ զահի մը վրայ առաքելական, ուրկէ ներշնչումով, կը հաւատամ թէ ան կը բարձրանայ նաեւ խորին խորհուրդներու կատարները: Կը սիրեմ երեւակայել զինքը այս հեռաւորութենէն, իր սիրական գիրքերուն հետ, կամ խնկաբոյր խուցի մը մենութեան մէջ. իմաստուն մը բանաստեղծ, որ Սիրնի բարձունքէն, Ողիմպոսը կ'երազէ, Ողիմպոս մը սակայն որ մեր կիրքերով շաղախուած մարդակերպ չաստուածներու բնակարանը չէ, այլ բարձունք մը վեհանդորր՝ ուր աստուածատիպ հոգիներ իմաստութիւնը կ'երանեն, ընտրեալներու յատուկ լեզուով, որ աղօթքի նուագ մ'է, եւ որմէ մերթ ինք արծազանգներ լսել կուտայ մեզի իր սրինգով, օրօրելով մեր օրհասը, որ աւա՛ղ, չնմանեցաւ իր թարգմանած իմաստասէր բանաստեղծին ակնարկած օրհասին, այլ տարիներ տեւեց ու կը տեւէ դեռ ... :

Իր խօսակցութիւնն իսկ, այնքան մարդկային եւ ընտանի.— յաճախ ժպտուն հեզանքի մը սրամտութիւններովը կայծկրլտուն — միշտ տպաւորութիւնը կը թո-

ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԷՆ ՆԵՐՍ

Նիւ-Յորքի Տիկեանց կեանքեան. — Յուն-վար 28ին Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Նիւ Յորքի Տիկեանց Կեղր. Յանձնախումբի անդամական-ճաշ ժողովը, գեղարուեստական բաժինով:

ղու վեհոթեան, ներքին ճոխ կեանքի մը ներկայութեան, անուշ մելամաղձութեամբ մը օծուէն, որ խորհող, բարի հոգիներու սովորական բոյրն է:

Հայութեան պատուոյ տախտակին վըրայ առաջին անգամը չէ որ Դուրեան անունը կը լուսագրուի: Այս Յոբելեանին հանդիսութեանց իրիկունը, ես կը սիրեմ հաւատալ թէ երկինքի օթեւաններէն մէկուն ճրագը, իր վաղամեռ բանաստեղծ եղբոր հոգին, մասնաւոր շքեղութեամբ մը պիտի փայլի: Պահ մը փորձութիւնն ունեցայ այդ առթիւ լսասակցութիւն մը երեւակայելու փառակից երկու եղբայրներուն միջեւ: Բայց ատիկա նոր Յակոբի մը երազ սանդուխտ պիտի ըլլար երկրէն երկինք բարձրացող, ուստի փութով հրաժարեցայ այդ յանգձնութիւնէն ...: Ի՞նչ վայելք սակայն, եթէ կարելի ըլլար Սրբազանին իսկ շրթունքէն քաղել այդ տրամախօսութիւնը: Պայծառ հոգի մը՝ մեր «սա քարայր-աշխարհէն», որ պիտի խօսէր իր անտես՝ բայց «միշտ կենդանի» եղբոր հոգւոյն հետ ...: Եւ մենք այդ չքնաղ հոգիներուն գիրկընդլսառնումին ի տես, ընկերները պիտի ըլլայինք աստղերու, ինչ որ՝ նոր դարերու իմաստունի մը կարծիքով, լիառատ կեանք մը ապրելու գերագոյն ձեւն է:

Հարկ կա՞յ ըսել՝ թէ մեր մտաւորական երկինքին ամենէն հմայիչ ու տեւական զարդերէն մէկը պիտի ըլլայ Դուրեան համաստեղութիւնը, եւ թէ հայերը՝ այդ զոյգ լուսաւորներու ներկայութեան՝ պիտի հրճուին խոր սիրով, ու դիտելով՝ մերթ Պետրոսը սիրահալ, մերթ իմաստուն Եղիշէն, արդարներու վարձքը եղող օրհնութեամբ, զանոնք միշտ պիտի յիշե՞ն ... :

ՅԱԿՈՒ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

— Մարտ 30ի գիշերը դարձեալ նոյն սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Տիկեանց դասախօսական երեկոյթը, դասախօսն էր Պ. Մեսրոպ Գերմանիկեան, որ խօսեցաւ «Երգիծանքը Հայ Գրականութեան մէջ» նիւթին շուրջ: Հպանցիկ ակնարկ մը նետեալ է ետք երգիծանքի պատմութեան, ծանրացաւ Յակոբ Պարոնեանի կեանքին և գործերուն վրայ, ինչպէս նաեւ խօսեցաւ Երուսնդ Օտեանի և սփիւռքի հայ երգիծազիրներու մասին:

— Հ.Բ.Ը.Մ. Միութեան Ոսկի Յորեկեանի Կրթական ու Մշակութային յանձնախումբը Ամերիկահայոց յատուկ իր ծրագրի մշակումի միջոցին, նկատի առած է նաեւ հայ եկեղեցականներ պատրաստելու հրատապ հարցը, և հաստատած «Եկեղեցականներ պատրաստելու» հիմնադրամը, որ պիտի գործածուի ամերիկածին այն հայ աղոց որոնք կ'ուզեն Հայ Եկեղեցւոյ ծառայութեան նուիրուիլ և իրենց կրօնական կրթութիւնը կատարելագործել Երուսաղէմի հայոց ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ: Այս հիմնադրամով պատրաստուած սան մը՝ Սարգիս Պաղտատեան, կուսակրօն քահանայ ձեռնադրուած է Երուսաղէմի մէջ, անցեալ տարուան Օգոստոսին և կոչուած Յուսիկ Աբեղայ Ունինք նաեւ ուրիշ սան մը՝ Լեւոն Տաղլեան, որ ներկայիս կը հետեւի Նիւ Յորքի Աստուածաբանական ձեռնարանի դասընթացքին:

— Պոսթրե, դասախօսական ասուլիս. — Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիւ Ինկլէնտի Շրջ. Յանձնաժողովի նախաձեռնած դասախօսական ասուլիսներու առաջինը, որ նուիրուած էր վարդանանց դիւցազնամարտին, տեղի ունեցաւ Փետրուար 27ին երեկոյեան, Միութեան սեփական Կեղրոնին մէջ Ուսթըրթառն, Մէս., հո՞ծ բազմութեան մը ներկայութեան: Զօրավար Սարգիս Մ. Զարդարեան, Շրջ. Յանձնաժողովի Ատենապետը, իր բացման խօսքին մէջ, ծանրացաւ տեղի ունենալիք այս ընկերային և դասախօսական ձեռնարկներուն կարեւորութեանը մասին, ըսելով թէ անոնք կոչուած են բարոյական և իմացական և ազգային դաստիարակութեան կարեւոր ազդակներ ըլլա-

լու, երէց և երիտասարդ մեր սերունդներուն համար:

Տոքթ. Յուլիան Թաշեան, Դասախօսական Ասուլիաներու Յանձնախումբին ատենապետը, յայտնեց թէ սոյն ասուլիաները պիտի ընդգրկեն ազգային, գրական, գիտական և գեղարուեստական նիւթեր, և պիտի կատարուին մասնագէտ անձերու կողմէ, սւ բեմ հրաւիրեց Պ. Տիգրան Պոյաճեանը, որ աւելի քան Ժամ մը, խանդավառութեամբ և յուզումով խօսեցաւ Աւարայրի քաղաքուն և անոնց պատմիչ Եղիշէի մասին: Դասախօսութեան առթիւ գործադրուեցաւ գեղ. յայտագիր:

Ռիչմընտ. — Ռիչմընտի Մասնաճիւղին պարբերական հաւաքոյթը տեղի ունեցաւ 11 Մարտ 1960, Ուրբաթ երեկոյ, Հայց. Ս. Յակոբ եկեղեցիի սրահին մէջ, որ բացուեցաւ հոգեւոր հովիւ Պողոս քհն. Մանուկեանի ազօթքով:

Օրուան հիւրն էր «Յուշարար»ի խմբագիր Պ. Անդրանիկ Փոլատեան, որ ընդհակնարկ մը նետեց Միութեան կատարած աշխատանքներուն և մանաւանդ երկրորդական վարժարաններու կարեւորութեանը վրայ: Ներկայացուեցաւ խօսուն շարժապատկեր մը Բարեգործականի Պէյրուէթի երկրորդական վարժարաններու կեանքէն առնուած: Ժողովի ընթացքին յայտարարուեցաւ թէ Բարեգործականը Ուսումնական Սորհուրդի միջոցաւ տեղւոյն հայ դպրոցին 500 տալարի յատկացում մը ըրած է, ինչ որ մեծ ուրախութիւն պատճառեց ներկայ հայրենակիցներուն: Պ. Փոլատեան ներկայ գտնուեցաւ Միստան մէջ տեղի ունեցող հայերէնի դասընթացքին, յաջորդ օրը այցելեց Մասնաճիւղի վաստակաւոր անդամներուն, որոնք հաւաքոյթին ներկայ չէին կրցած ըլլալ, իսկ Կիրակի, պատարագէն ետք, ներկայ եղաւ Հայց. Եկեղեցւոյ Երիտ. Կազմակերպութեան ճաշկերոյթ - դասախօսութեան, ու ցոյց տրուեցաւ նաեւ նախապէս ցուցադրուած շարժապատկերը:

Ամերիկանայ Թեմի Հայ Դպրոցները. —

1959 — 60 կրթական տարեշրջանին, Սեպտեմբեր և Հոկտեմբեր ամիսներուն վերաբացուեցան Թեմի Հայ Դպրոցները,

որոնց թիւը աւելցած է այս շրջանին, ճինգ նոր դպրոցներով:

1957—58 տարեշրջան	692	աշակերտ
1958—59	1214	»
1959—60	1454	»

Ուրախալի պարագայ մըն է նաեւ մեծ թիւով շափահաս ուսանողներու ներկայութիւնը մեր դպրոցներուն մէջ:

Եսուիրն Սիթիի մէջ Թիւ 9, 10 և 11 դպրոցները այս տարի միացած են Թիւ 12 Մեսրոպեան Վարժարանին: Այս կեդրոնացումով անցեալ տարուան թուին վրայ 28 նոր աշակերտներ աւելցած են: Դասերը տեղի կ'ունենան Ս. Սալ եկեղեցւոյ սրահին մէջ:

Քանաճայական Ձեռնարկութիւն. —

Ամերիկահայաց Առաջնորդ Գեր. Սիոն Արքեպիսկոպոս, Մարտ 13 ին քահանայ ձեռնադրած է բարեշնորհ Ստեփան Սարկաւազ Պարսամեանը, Ռէյսընի Ս. Մեսրոպ եկեղեցիին մէջ, զայն վերանուանելով Տէր Արսէն Քահանայ:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Երաժշտական մրցումից արդիւնքը. —

Հ. Բ. Ը. Միութեան կողմէ բացուած Երաժշտական Մրցումը տեղի ունեցաւ Փետրուար 13 ին, Նիւ Եորքի Սթայնվէյ Հոլին մէջ: Միութեան Երիտ. Գործունէութեան Յանձնախումբին կողմէ նախաձեռնուած էր այս մրցումը, երգի, դաշնակի և լարային նուագի համար, որոնց մասնակցեցան 14 հայ տղաք և աղջիկներ: Առաջնութիւն շահեցան հետեւեալները, ստանալով 300 ական տոլարի մրցանակներ. —

- 1) Ճօան Կավուրեան՝ երգ, 23 տարեկան
- 2) Ռիչըրտ Ասլանեան՝ դաշնակ 26 »
- 3) Միհրան Գոճեան, ջութակ, 19 »

Դատական կազմը կը բաղկանար հետեւեալ ծանօթ երաժշտագէտ - արուեստագէտներէն. —

Լուսին Ամարա, Մայէստրօ Կանտօֆի և Մարքօ Սօրիտիօ՝ երգ, Բէթթրին Պէյքըն, Փրոֆ. Անճելա և Զուէն Սաչատուրեան դաշնակ, Անահիտ Աճէմեան և Ալֆրէտ Պրիւնին, լարային նուագ:

«Տեղեկատու»ի յաջորդ թիւով պիտի յայտարարենք նաեւ թատերական մրցան-

քին արդիւնքը, որ պիտի ծանուցուի Ամերիկահայ Երջանակի 46րդ Պատգամաւորական Ժողովին՝ Յուլիսի 1, 2 և 3 ին:

Առաջին հանդիսացողը պիտի սասանայ 375 տուար:

Հարաւայից Ամերիկա.—

Մօնթիլիսկո — Ուրուկուա.—

Տիկ. Բերսաբէ Գրիգորեան, Արտասահմանի հետ Մշակութային Կապի Ընկերակցութեան նախագահուհին, Նոյեմբեր 6 ին Մօնթիլիսկո Ժամանեց: Նոյեմբեր 8 ին Տիկին Բերսաբէ այցելեց Հ. Բ. Ը. Միութեան սեփական շէնքը. Հայաստան Ակումբն ու Հայ Կեդրոնի սրահը, իսկ Նոյեմբեր 11 ին խօսեցաւ Մարաշցիներու սրահին մէջ, հոծ բազմութեան մը ներկայութեան: Տիկին Բերսաբէ այցելեց նաեւ հայ դպրոցները, որոնց կարգին՝ Հ.Բ.Ը. Միութեան Ամենօրեայ Վարժարանը և այցելուներու մատենան մէջ հետեւեալը արձանագրեց.—

«Մերի ամենայն ջերմութեամբ բարեւամաղթում եմ մեծ յաջողութիւն Բարեգործական Միութեանը և նրա «հայրենասէր գործիչներին»»

Բերսաբէ Գրիգորեան ծնած է 1915 ին, Հայաստանի Լանջիկ գիւղին մէջ, միջնակարգ կրթութիւնը ստացած է Երեւանի Խ.Արզիւանի անուան դպրոցին մէջ: 1937 ին աւարտած է տեղւոյն Փոլիթէքնիկ Ինստիտուտի բնագիտութեան բաժինը և 1939 էն մինչեւ 1958 պատասխանատու պաշտօններ վարած է պետական-արդիւնաբերական և «պլանային յանձնաժողովներ»ու մէջ: Երկու տարի է իվեր, ան նախագահն է Արտասահմանի հետ Մշակութային Կապի Ընկերակցութեան:

Ուսանողական յաջողութիւն. — Օր. Վերգինէ Պետիկեան, որ հասակ նետած է Հ.Բ.Ը. Միութեան մեծ ընտանիքին մէջ և յարատեւ ոգիով՝ ծառայած է անոր, իբրեւ Վարչական և Մշակութային յանձնախումբերու անդամ. վերջերս աւարտեց համալսարանական ընթացքը. վկայուելով որպէս դեղագործ-քիմիագէտ: Այս առթիւ, Նոյ. 7 ին Մասնաճիւղի բոլոր յանձնախումբերու

մասնակցութեամբ և 100 է աւելի ընկերընկերուհիներու ներկայութեան պատուասեղան մը սարքուեցաւ ի պատիւ Օրիորդին: Գործադրուեցաւ գեղ. յայտագիր մը և խօսք առին ներկաներէն շատեր:

Փայլուն համերգ. — Նոյ. 13 ին, Հ. Բ. Ը. Միութեան տեղական Քառասնայն Երգչախումբը տուաւ իր երկրորդ համերգը. պետական Սոփի Թատրոնին մէջ, ղեկավարութեամբ երաժշտագէտ Սայմէ Այրաթիի և դաշնակի ընկերակցութեամբ Բրոֆ. Ք. Քոհնի. Ներկայ էր նաեւ Պսէնոս Այրէսէն դաշնակահարուհի Օր. Մարի Ճորճալեան, որ իր հայկ. դաշնամուրային յայտագրով հմայեց ներկաները:

Երգչախումբը կը բաղկանայ 66 երկսեռ անդամներէ: Յայտագիրը սկսաւ Հ.Բ. Ը. Միութեան երգով (Արա Պարթեւեան), ապա երգուեցան նոր երամիշաներու ստեղծագործութիւններէն: Հաւաքոյթին ապաներէն լեզուով ելոյթ ունեցաւ Պ. Կարպիս Բէմբճեան: Նոյ. 14 ին պատույն սեղան մը տրուեցաւ երգչախումբի անդամներուն: Միութեան սրահը անգամ մը եւս յորդեցաւ հայ երգով ու խօսքով:

Դասախօսութեանց շարք սպաներէն լեզուով. — Երիտասարդաց Լիկան կազմակերպեց դասախօսութեանց շարք մը. դասախօսն էր հոգեբան-փիլիսոփայ Բրոֆ. Ռոսթելիի Լուիսայ, որ Ուրուկուայի մէջ հոգեբանական առաջին դարմանատունը բացած է և հիմնադիր անօրէնն է միակ հրապարակագրական դպրոցի մը:

Դասախօսութեանց նիւթերն էին. —

- ա) Զսւակներու դաստիարակութիւնը կատարել հոգեբանական նոր մեթոտներով:
- բ) Երիտասարդութիւնը փճացած է:
- գ) Երէջներու եւ երիտասարդներու գործակցութիւնը:

Դասախօսութեանց ներկայ եղան 80 է աւելի ունկնդիրներ:

Կեսերներու Բ. Տարեդարձ. — 1959 Դեկտ. 12 ին Կրտսերաց Օժանդակը իր կազմութեան Բ. Տարեդարձը տօնեց: Բեմագորուեցաւ Թ.Թ.Թաք զուեչալը: Տեղի ունե-

ցաւ հայկական խմբական պար, յետոյ պա-
րահանդէս:

Կրտսերաց Օժանդակը, որ ուսանողնե-
րէ կը բաղկանայ, իր 150 բեսոյի խոստումը
նորարաց վարժարանին՝ հասցուցած է 500 ի:

Երիտասարդաց Լիկա. — Երիտասարդաց
Լիկայի ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ Դեկտ.
13ին և կատարեց վարչութեան ընտրու-
թիւնը: Լիկան ունի 254 անդամներ: Միու-
թեան բացած վարժարանին օժանդակած է
1500 բեսոյով: Ժողովը որոշեց 1960 ին
50 անդամ աւելցնել անդամացանկին վրայ:

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ԽՆԱՄԱՏԱՐԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ (ԹԻՒԵՐՈՎ)

Ա.Մ.Հ. — Հալեպ. — Միութեան դար-
մանատունը կը սպասարկէ ամէն տարի
3200 հիւանդներու, կը նպաստէ նաեւ օ-
ղափոխութեան գացող դպրոցականներուն:
Տարեկան վարկ՝ 10000 տոլար:

Լիբանան. — Պէյրութ՝ մէկ դարմա-
նատուն, որ կը ծառայէ տարեկան 3750 հի-
ւանդներու: Զահլէ՝ մէկ դարմանատուն:
Գուժար երկու դարմանատուն 4500 տոլար
ամսավարկով:

Յունաստան. — Աթէնքէն 150, Սելա-
նիկէն 45 հոգի կ'օգտուին կազմակերպուած
կազմակերպման կայաններէն, որոնց համար
յատկացուած է 5000 տոլար:

Աթէնքի մէջ կ'ապրին 40 հերոսներ
(երկսեռ) որոնց տարեկան 4000 տոլար կը
բաժնուի ապրուստի համար:

Ֆրանսա. — Երկու միլիոն ֆրանք
(4500 տոլար) արամադրուած է Մարսէյի
մեր մասնաճիւղին, որպէսզի այդ քաղաքին
և շրջակայից երիտասարդ հիւանդներուն
լեռնաօգնացութեան ծախքերուն յատկացուի:

Միացեալ Նահանգներ. — Ամերիկայի Կեդ-
րոնական Յանձնաժողովի հսկողութեան տակ
ընկերային օժանդակութեան յատուկ մար-
մին մը կը գործէ և որուն վերջին պիւտ-
ճէն եղած է 5500 տոլար: Իսկ, 1958ին Լի-

բանանի քաղաքացիական կռիւներու մի-
ջոցին, տեղւոյն զոհերու ընտանիքներուն
յատկացուեցաւ 7700 տոլար:

Լիբանանի, Սուրիայի, Յունաստանի եւ
Յորդանանի հիւանդկախ տղայոց զրկուեցաւ
23 թոն փոշի կաթ, 12000 տոլար արժէքով:

Զանազան երկիրներ հաստատուած կա-
րօտ 21 մտաւորականներու յատկացուեցաւ
7500 տոլար:

Վերսոյիչեալ յատկացուցանելու զաւ հե-
տեւեալ գումարները վճարուեցան, ըստ
կտակային արամադրութեանց. —

— Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքարանին
(Մեղքոնեան կտակէն) 2800 տոլար:

— Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցին (Պոլիս),
(Մեղքոնեան կտակէն) 1400 տոլար:

— Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարա-
նին (Մեղքոնեան կտակ) 2800 տոլար:

— Հայ Կաթողիկէ Պատրիարքարանին
և Միթարեաններուն (Ալլահվերտի կտակ)
1600 տոլար:

— Զանազան Օժանդակութիւններ. —
11500 տոլար: Ընդհ. գումար 80800 տոլար:

Ֆրանսա. —

Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովի ատե-
նապետ Տիար Գրիգոր Պահրի, Ապրիլ ամ-
սուան ընթացքին այցելեց կեդրոնակոն և
հարաւային Ֆրանսայի կարգ մը մասնաճիւղ-
ներուն, ինչպէս Լիօն, Տէսին, Ավինյոն,
Օրանտ, Էքս ան Բրովանս, Լա Սիթէ, Տը-
րակենեան, Թուլոն, Կարտան և Վիէն: Այս
վայրերուն մէջ Տիար Պահրի քննեց մաս-
նաճիւղերու աշխատանքը, ձեռնարկեց Տիկ-
նանց յանձնախումբերու կազմութեան,
ներկայ գտնուեցաւ անդամահամակրական
հաւաքայթներու Բարիզի մէջ եւս կազ-
մուած է Հայ Տիկնանց Օժանդակ Յանձնա-
խումբը: Այս առթիւ առեւտրականներ
Մուշեղ և Մեղքոն Պետրոսեան եղբայրները
Միութեանս մշակութային պէտքերուն հա-
մար նուիրած են 5000 նոր ֆրանք:

Կիպրոս.—

Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիկոսիոյ Օժանդակ Մարմնի կազմակերպած Կարուձեւի նախորդ տարուան դասարանը յաջողապէս աւարտեց դասընթացքը՝ 14 Նոյ. 1959 ին, շրջանաւարտներուն ի պատիւ արուած թէյասեղանի մը ընթացքին, շրջանաւարտները՝ 4 հոգի ստացան իրենց վկայականները։

Սոսունաճիւղի Տիկնանց Օժանդակ Մարմնի կազմակերպած Կարուձեւի նախորդ տարուան դասարանը յաջողապէս աւարտեց դասընթացքը՝ 14 Նոյ. 1959 ին, շրջանաւարտներուն ի պատիւ արուած թէյասեղանի մը ընթացքին, շրջանաւարտները՝ 4 հոգի ստացան իրենց վկայականները։

Սոսունաճիւղի Տիկնանց Օժանդակ Մարմնի կազմակերպած Կարուձեւի նախորդ տարուան դասարանը յաջողապէս աւարտեց դասընթացքը՝ 14 Նոյ. 1959 ին, շրջանաւարտներուն ի պատիւ արուած թէյասեղանի մը ընթացքին, շրջանաւարտները՝ 4 հոգի ստացան իրենց վկայականները։

Նոր դասարանի մը համար արձանագրութիւնները աւարտած են արդէն և տասը հոգի դասերը սկսած են մեծ թափով։ Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով կազմակերպուեցաւ նախնական դասարան մը և Նիկոսիոյ հիւանդանոցի բժիշկներէն մին տուաւ շատ հետաքրքրական դասախօսութեանց շարք մը։ 12 տիկիներ և օրիորդներ հետեւեցան դասերուն։ 1960 Փետր. 1ին 9 հոգի մասնակցեցան քննութիւններուն, զորս վարեց հիւանդանոցի Բժշկապետը։ Արդէն իսկ հարկ եղած ձեւակերպութիւնները կատարուած են և շուտով կը սկսին հիւանդապահութեան դասախօսութիւնները, որոնց պիտի հետեւին աւելի մեծ թիւով անդամուհիներ։

Լիբանան.—

Զահլիի Դարմանատունը.— Հ. Բ. Ը. Միութեան Զահլիի դարմանատունը երկար տարիներէ ի վեր կը գործէ. ունի այցելու բժիշկ մը և օգնական հիւանդապահուհի մը։ 1959ին դարմանատան մէջ քննուած

և խնամուած են 500 զանազան հիւանդներ, որոնց մէջ 350 հոգի ձրի դեղ ստացած են։ Նոյն տարեշրջանին դարմանատան յատկացուած է 325 քիւօ փոշի կաթ, որ բաժնուած է 32 չքաւորներերու և 35 ծծկեր մասնակցերու։ Միութիւնը այս դարմանատան յատկացուցած է տարեկան 3 հազար Լ. Բ. Բ. քսի փոշի կաթէ։

Պէյրոսի Հ. Բ. Ը. Միութեան Տիկնանց Մասնակցի Դասախօսական ձեռնարկը.—

1960 Փետր. 4ին, Միութեան Տան մէջ բանախօսեց հանրածանօթ գրող Գրողի Տիկ. Սէդան, «Իգալական ճոր սերունդը եւ ազգայնականութիւնը» նիւթին շուրջ։ Յարգելի բանախօսուհին նշելով ազգայնականութեան գլխաւոր ազդակները՝ ընթացիկը, թուրք, եկեղեցիք, դպրոցը, ակումբները, միութիւնները, հիւրասրահները, ծանրացաւ իւրաքանչիւրին կատարած ու կատարելիք դերի մասին, և իր ծանօթ պերճախօսութեամբ խիստ կենսական և այժմէական այս նիւթը ընդլայնեց, վերլուծեց, շեշտը դնելով այս վեց կարեւոր կէտերուն վրայ, մեծապէս խանդավառելով ունկնդիրները։

Նաւասարդեան խաղեր.— Զատկուան երեք օրերը (16-17-18 Ապրիլ) յատկացուած էին Նաւասարդեան 4 րդ Սաղերու, որոնք տեղի ունեցան Հայ Երիտ. Ընկ. եան սեփական դաշտին և Մարզական Աւանին մէջ։ Նաւասարդեան այս խաղերուն իրենց մասնակցութիւնը բերին Պէյրութէն՝ Զարեհ Նուպար Ակումբը, Միութեան Դարուհի—Յակոբեանի սանուհիները, Անդրանիկ Ակումբը, Զահլիի և Թրիփոլիի Հ. Բ. Ը. Ի անդամները, Կիպրոսէն Մելքոնեանի սաները, Լուսնաքայի Հայկական Նոր Ակումբը, Հալէպէն՝ Գալուստ Կիւլպէնկեան Երկրորդ Վրժի սաները և Հ. Ե. Ընկերակցութիւնը, Դամասկոսի, Լաթաքիոյ, Ամմանի, Երուսաղիմի մարզական միութեանց ներկայացուցիչները աթլէթիք և սփռուի զանազան մարզերուն։ Սոյն մրցումներուն մասնակցեցան նաև Վասպուրական (Հալէպ), Անդրանիկ (Պէյրութ), Նըճմէ (Պէյրութ), իրենց ֆութպոլի խումբերով և մրցակիցներով։ Ամենէն հետաքրքրական և խանդավառիչ

մրցումներն ու խաղերը տեղի ունեցան Երկուշաբթի 18 Ապրիլին, Մարզական Աւանին մէջ 1500 մարզիկներու մասնակցութեամբ: 25000 հոգի ներկայ գտնուեցան այդ օրը սոյն մրցումներուն:

Մրցումներուն արդիւնքը.—

Պատեք.— Ա. դաս — Գամսկոսի Հ.Ե.Ը. Բ. » — Եովակիմեան-Մանուկեան Վրժ.

Աղջիկներու Ա. Զարեհ Նուպար Ակուսմբ

Յուրպոլ — Զահլէ — Հալէպ 7—2

Վասպ.—Անդրանիկ 8—1

Նըճմէ — Վասպուր. 3—1

Թեքիս.— Յոթին Աթոյեան (Կիպրոս) ախոյեան:

Փինկ-փոնկ.— Անհատական և խմբական ախոյեանութիւն — Զարեհ Նուպար Ակուսմբ:

Արկրիզմ.— Մեղքնեան Հաստատութիւն՝ Յողթական:

Լիբանան.—

Կիրակի 5 Յունիս 1960, Պէյրուսի մէջ կատարուեցաւ հիմնարկէքը Հ. Բ. Ը. Միութեան Գարուհի Յակոբեան աղջկանց երկրորդական վարժարանի շէնքին, Միութեան Հազմիէի սեփական հողին վրայ, որուն տարածութիւնն է 5050 քմ. մէթր: Շէնքին առաջին քարը զետեղեց Հ. Բ. Ը. Միութեան ընդհ. Տնօրէն Պ. Գր. Կիրակոսեան, որ նոյն օրն իսկ ժամանած էր Հալէպէն: Այս հողին գնման համար Միութիւնը յատկացուցած է 200,000 լիբ. ոսկի իսկ շինութիւնները պիտի արժեն 350,000 լ. (100,000 տոլար): Կը յուսանք շուտով աւարտած տեսնել այս շէնքը, որ Լիբանանի հայ կրթական հիմնարկութեանց ամենաշքեղը պիտի ըլլայ. իր արդիական սարքաւորումներով:

— Լիբանանի Հայ Կոյրերու եւ Համբերու Վարժարանը.—

Զուեցրեցի Հայաստանէն Միութիւնը, 1928 Ապրիլ 1էն սկսեալ Պէյրուսի իր սեփական շէնքին մէջ կը պատրաստէ հարիւրի մօտ հայ կոյրեր և համբեր: Վարժարանի տնօրէնն է Պ. Քարլ Մէյէր, գործակից ունենալով հայ ուսուցիչ ուսուցչուհիներ և հայ պստոնէութիւն:

Շէնքը կը գտնուի Պուրճ-Համուտ թաղին մէջ, շինուած է 1958ին իր ժողովասրահով և դասարաններով: Կոյր համբերը կը սորվին հայերէն լեզուն, շնորհիւ յատուկ ձայնական գործիքներու և ուսուցիչ կէտերով դասագիրքերու: Այս գործիքները նուիրուած են Գալուստ Կիւլպէնկեան հաստատութեան կողմէ: Հաստատութիւնը ունի նաեւ արհեստանոց, որուն համար դարձեալ Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութիւնը նուիրած է 10,000 տոլար: Կոյր-համբերու կողմէ շինուած առարկաները կը ծախուին հաստատութեան յատուկ վաճառանոցին մէջ: Այս բախտագուրկ տղաքը կը սորվին նաեւ ձայնական և գործիական երաժշտութիւն:

Ա.Մ.Հ.— Հալէպ.—

«Սպենդիարեան» երգչախումբի անդամները շնորհիւ յարատեւ աշխատանքի յաջողեցան Փետրուար 27ին իրենց առաջին համերգը ներկայացնել զեկավարութեամբ Ժիրայր Իսկէնեանի: Երկուշաբթի 21 Մայիսին Հ.Բ.Ը. Միութեան սրահը դարձեալ լեցուած էր բերնէ բերան, հայ երգի ծարաւի բազմութեամբ մը: Երգչախումբին երգեցողական արուեստը, արարերէն երգերուն յաջողապէս կատարումն ու զգեստաւորումը մեծ տպաւորութիւն գործեցին:

— Մայրերու Օր.— Մարտ 17ին, Բարեգործականի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Մայրերու Օրուան ամակատարութիւնը: Տեղի ունեցան բանաստեղծութիւններ և գործադրուեցաւ զեղարուեստական ճոխ յայտագիր:

— Հալէպի երկրորդական վարժարաններու ցուցահանդէսը.—

Հանրապետութեան Նախագահ Պ. Ապտէլ Նասրի Հալէպ այցելութեան առթիւ, տեղւոյն երկրորդական վարժարաններու աշակերտութիւնը, որուն կարգին Հ.Բ.Ը. Միութեան Գալուստ Կիւլպէնկեան երկրորդական վարժարանի աշակերտները կազմակերպած էին շքեղ հուշանշան մը կառավարական սրահներուն մէջ: Բացումը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 19 Փետր. երկկոյեան ժամը 6ին: Բարեգործականի տաղաւարին առջեւ Նախագահը և իր հետեւորդները ընդունուե-

ցան Գ. Կիւլպէնկեան երկ. վրժ.ի Տնօրէնին կողմէ: Նախագահն ու հետեւորդները մասնաւոր հետաքրքրութեամբ դիտեցին աշակերտութեան ձեռային աշխատանքները — գծագրութիւն, ջրաներկ, պաստառներ, սղոցի ձեռային աշխատանքներ, լուսամփոփներ, կարուձեւի վերաբերեալ գործեր, շրջագագեսներ ինչպէս նաեւ խմորեղէն աւելցրելներ: Յարգելի նախագահը շնորհաւորելով վարժարանի տնօրէնութիւնը, աշակերտութիւնը և ուսուցչ. կազմը, հրատեղատուաւ գոհունակ տպաւորութեամբ:

Գահիրէ. —

Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհ. Տնօրէն Պ. Գր. Կիրակոսեան մեր մեջ. —

Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհ. Տնօրէն Պ. Գր. Կիրակոսեան, Յունիս 5ին Գահիրէ ժամանեց քննական այցելութեան մը համար: Իր ժամանումի լուրը հազիւ ստացուած, բազմաթիւ բարեկամներ, ծանօթներ և պաշտօնակիցներ, գրասենեակ փութացին զինքը ողջունելու համար: Տիար Կիրակոսեան ընդունեց նաեւ զանազան ուղղափառներու դիմումները և մասնակցեցաւ Եգիպտոսի Կեդր. Յանձնաժողովի նիստերուն: Ընկերակցութեամբ Պ. Վ. Գարտաշեանի, Տիար Կիրակոսեան այցելեց Գալուստեան Ազգ. Վարժարանը, որուն տնօրէնութիւնը վարած էր 1922—1927 տարիներուն: Այցելեց նոյնպէս Ազգ. Առաջնորդարանը, Թորգոմեան Մատենադարանը, Աբգարեան Դարմանատունը, Միութեան Սէկիւնի ագարակը և Հելիոպոլսոյ Հ.Մ.Ը.Մ. նուպար Մարզարանը, ուր Տիկնանց Յանձնախումբը պատուասիրութիւն մը կազմակերպած էր իրենի պատիւ:

Գահիրէի Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, նկատի ունենալով իր անդամներուն և համակիրներուն Տիար Կիրակոսեանի հետ տեսակցութիւն մը ունենալու փափաքը, որոշեց Յունիս 11ի Շաբաթ օրը հանդիպման երեկոյ նշանակել, ժամը 6—8: Արդարեւ այս գործնական կարգադրութեան շնորհիւ, բազմաթիւ հալրեանակիցներ առիթը ունեցան վայելելու ներկայութիւնը Պ. Կիրակոսեանի, որ 1946 էն իվեր կը վարէ Հ. Բ. Ը. Միութեան նման բազմապահանջ կազ-

մակերպութեան մը գործերը: Հանդիպման երեկոյի ընթացքին, Տիար Կիրակոսեան, նախ պատասխանեց արուած կարգ մը հարցումներու, յետոյ խօսեցաւ Միութեան մշակութային աշխատանքներու մասին, ծանրանալով մանաւանդ Ամերիկայի նրման հոծ և զոհաբերող հայ գաղութ մը, Հայութեան ծոցին մէջ պահպանելու նպատակաւ թափուած ճիգերուն վրայ: Յիշատակեց այն հրատարակութիւնները, որոնք կը կատարուին և պիտի շարունակուին անգլերէն լեզուով, ինչպէս Վահան Քիւրճեանի «Հայոց Պատմութիւնը» արուն առաջին տպագրութիւնը սպառեցաւ և Բ. տպագրութիւնը լոյս կը տեսնէ շուտով, Օր. Զապէլ Պոյաճեանի «Armenian Legends & Poems»ը, Միութեան գրօշակին տակ գործող երիտասարդներուն նորամտազիրը՝ Արարատ, որուն առաջին թիւը արդէն լոյս տեսած է: Պիտի հրատարակուին նաեւ Արեւնացիի անգլերէն թարգմանութիւնը, Լինգլերէն Հայ Գրականութեան Պատմութիւն մը, որուն խմբագրութիւնը աւարտած է և շուտով մամուլին կը յանձնուի: Պ. Կիրակոսեան մեծ խանդավառութեամբ խօսեցաւ նաեւ Լիբանանի մէջ Միութեան տարած աշխատանքներուն մասին: Յայտնեց թէ 'Խարուհի Յակոբեան աղջկանց վարժարանի նոր շէնքի շինութիւնը շուտով կը սկսի, տրամադրուած ըլլալով շինութեան անհրաժեշտ վարկը՝ 100,000 տոլար: Նոյնպէս գովեստով յիշեց Հ. Ե. Ընկերակցութեան աշխատանքը, կարգապահութիւնը և նուիրեալ գաղափարական գործունէութիւնը: Այս հանելի ասուլիսը շարունակուեցաւ մինչեւ ժամը 8 անց, երբ ընդհանուրի փափաքին վրայ, Տիար Կիրակոսեան քանիցս նկարուեցաւ:

Գահիրէի Մասնաժողովը ալ, իր կարգին պատուելու համար Միութեան Ընդհ. Տնօրէնը, նոյն գիշերն իսկ Սէյնթ-ձէյմս ճաշարանին մէջ սարքած էր ճաշկերոյթ մը, ուր մտերմիկ մթնոլորտի մը մէջ շարունակուեցաւ Միութեան կեանքովն ու գործովը հետաքրքրող Մասնաժողովի անդամներուն և բարեկամներուն խօսակցութիւնը:

Ս. Շալեան

Ա Ր Ա Մ Խ Ա Չ Ա Տ Ո Ւ Ի Ե Ա Ն

Բ.

ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՉ

Ուսչատուրեան, Մոսկուայի մէջ իր ճեմարանական և համալսարանական ուսմունքները լրացնելէ ետք, 1922ին կը մտնէ երաժշտանոց:

Ուսչատուրեան առաջին անգամ կը մտնէ ջութակի դասարանը: Այդ տարեշրջանին Ուսչատուրեան շատ անգամ կ'երեւայ դպրոցի բեմին վրայ իր ջութակով, թէ առանձին և թէ նուագախումբի հետ, և ամէն անգամին ալ աչքի կը զարնէ իր նուագած դժուարին կտորներով և իր ուսուցիչներուն գովեստին կ'արժանանայ միշտ: Գասարանի ուսուցչապետը կ'ըսէր, — «Ուսչատուրեան հրաշալի նուագող մըն է: Անոր տաղանդը կը նմանի ադամանդի, քանի մշակուելի, այնքան կ'արժէ՛սորուի ու կը պսպղայ»:

Տարին լրացած, Ուսչատուրեան արդէն սորված էր ազատօրէն նուագել Պախի, Պեթհովենի, Շուբեր, Լիցի և Չայքովսկիի և այլ դասական երաժիշտներու դժուարին կտորները:

ԽԱՉԱՏՈՒԻԵԱՆ ԵՒ ԻՐ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ

Ուսչատուրեան իր դասարանի ընկերներուն մտին արտայայտուելով կ'ըսէ: «Ուսուցիչները շարունակ հրահանգներ կուտային մեզի, որոնք մեր շարադրութեան դասերն էին: Ընկերներէս շատեր դիւրին ճամբան կը փնտռէին, յաջողելու համար: Անոնք իրենց շարադրութեան դասերը կ'ընդօրինակէին իրենց կարգացած կտորներէն: Ես կը ծիծաղէի իրենց վրան, ըսելով — «Դուք ոչ թէ ձեր անձը, այլ ուրիշներու անձնաւորութիւնը կը ներկայացնէք ուսուցիչներուն: Մի՛ բռնէք այս սխալ ճամբան, որ ձախողութեան ճամբան է»:

«Իսկ նոյն սխալը չգործելու համար, եռանդուն կերպով կ'աշխատէի «իմ քզինքս ներկայացընելու համար» իմ շարադրութեան դասերու մէջ: Ուսուցիչներս կը նկատէին այս և իմ գրածներս օրինակ ցոյց

կուտային ընկերներու: Ես այս ճամբով բաւական եղանակներ յօրինեցի, որոնք յետագային ատարձ դարձան ինծի դասական գործերու ստեղծագործութեանը ընթացքին:

Շարադրութիւն գրելուս, միաքս ու հոգիս համագրաւուած էին հայկական երաժշտութեամբ, հայ աշուղներու երգերով և եղանակներով»:

ԽԱՉԱՏՈՒԻԵԱՆ ԵՒ ԻՐ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ

«Անգամագրուած էի Մոսկուայի Արուեստի Տան և Սգուտիոյի ընկերակցութեան, որուն ղեկավարներն էին Աղեքսանդր ըՍպենդարեան և Շարա Տալեան: Երկուքն ալ մասնագէտներ էին հայ երաժշտութեան և կոմիտասեան ամպիոնի վարիչները:

«Երկուքն ալ դժուարին դերեր կուտային ինծի և միշտ բեմ կը հանէին զիս: Մանաւանդ մեծ գովեստով կը ներկայացնէին զիս հանրութեան, երբ իմ յօրինած կտորները կը նուագէի և ընդհանրացնելու կ'աշխատէին, զանոնք հրատարակելով և սեփականութիւնը դարձնելով ունիւրնդիր հասարակութեան»:

«Սպենդարեան յսճախ կը քաջալերէր զիս, ըսելով. «Արամ, ես գիտակից եմ քու երաժշտական ընդունակութեան: Ի՞նչ յօրինած կտորները արդէն ապացոյց են քու երաժշտական տաղանդի մեծութեան, խորութեան և լայնութեան: Վստահ եմ շատ չանցած, երբ ուսանողական պարտականութիւններդ թեթեւնան, դուն պիտի փայլիս դասական կտորներ ստեղծագործելու մէջ ալ և լիայոյս եմ որ տաղանկարգ անուն մը պիտի շահիս այդ մարդի մէջ ալ»:

Հայ մեծ երաժիշտներու այս քաջալերիչ խօսքերը Ուսչատուրեանի սիրտը կը լեցնէին եռանդով և երիտասարդ երաժշտագէտը մեծ հոգիով և նուիրումով յառաջ կը տանէր երաժշտանոցի ուսմունքները:

1929ի քարնան կ'աւարտէ երաժշտանոցի ուսումնական շրջանը: Մինչ այդ, Ուսչատուրեան գրած էր արդէն բազմաթիւ պալէտներ, գոնսէրներ և սիմֆոնիկեր: Աշնան պիտի ներկայանար երաժշտանոցի քննութիւններուն լաւ պատրաստուած գործերով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս առթիւ ան Հայաստան այցելել և մօտէն ծանօթանալ կը փափաքի Հայաստանի համբաւաւոր երգահաններու և անոնց գործերուն հետ: Ան առաջին անգամն էր ոտք կը կոխէր հայրենի հողի վրայ և կը տեսնէր Հայաստանի երեւելի մայրաքաղաք Երեւանն ու Արարատը:

Երեւանի և Հայաստանի միւս քաղաքներուն մէջ միշտ ներկայ կ'ըլլայ երգահանդէսներուն և յաճախ կ'երեւայ բեմերու վրայ, նուազնով և զեկավարելով իր ստեղծագործութիւններուն բեմադրութիւնը:

Հայաստանի մէջ Սաչատուրեան կապուած կը լինայ հայկական երգերու հետ, որոնց երաժշտութիւնը ժողովրդական ակունքներէ կը բխէր, այնքան ցայտուն և ինքնատիպ: Ասոնք այն աստիճան կ'ոգեւորեն զինք, որ Սաչատուրեան իրեն հետ Մոսկուա կը բերէ կոմիտասի երաժշտական ջանքը, հայ դասական երաժշտութեան միտքն ու հոգին:

ՄԵԾ ԵՐԱԺԻՇՏՆԵՐՈՒ ՇՍՐԻՆ

Սաչատուրեան նոյն տարւոյ աշնան երաժշտանոցի Քննիչ Յանձնախումբին կը ներկայացնէ իր քննութիւնը դասական ըստեղծագործութիւններով, որոնք շատ կը գնահատուին քննիչներու կողմէ և Սաչատուրեան կը ստանայ «Դոկտոր երաժշտութեան» աստիճանը և իր անունը ոսկի տառերով կը գրուի երաժշտանոցի պատուոյ մարմարին վրայ, անուններուն առընթեր անոնց, որոնք երաժշտանոցը աւարտող մեծամեծ և հանճարեղ երաժշտադէտներ եղած էին:

Այս առթիւ Սաչատուրեան կը յայտարարէ քննիչներուն, — Երաժշտանոցը մեծ պարտականութիւն մը կը դնէ վրաս յառաջ տանելու և փայլեցնելու երաժշտութեան ջանքը նոր գործերով և ստեղծագործութիւններով:

Երաժշտանոցէն ելլելէն ետք, Սաչատուրեան կը ստեղծագործէ իր «Գայանէ» և «Սպարտակ» պալէտները, որոնք կրկնակի մրցանակի կ'արժանանան:

1936ին Սաչատուրեան կ'ամուսնանայ Նինա Մաքարով անուկով ուսու աղջկայ մը

հետ, որ իր մտերիմ դասընկերներէն էր: Նինան ո'չ միայն շնորհալի կողակից մը կ'ըլլայ իրեն, այլ նաեւ օգնական մը և գործակից մը: Սաչատուրեան իր այս կնոջ հետ կատարած էր ճամբորդութիւններ դէպի Անգլիա, Իտալիա, Հիւսիսային և Լատինական Ամերիկայի երկիրները:

ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Սաչատուրեան, մեծ երազի մը իրականացումը կը նկատէ 1950ի իր Իտալիա այցելութիւնը: Որովհետեւ այս այցելութիւնով ծանօթացաւ Իտալիոյ արուեստի գործերուն և արուեստադէտներուն հետ:

Իտալիոյ մէջ Սաչատուրեան կը տեսակցի և կը գործակցի մեծ երաժիշտներու հետ:

Սաչատուրեան մեծ նուազահանդէս մը տուած է Հռոմի մէջ և մեծ ընդունելութիւն գտած: Հռոմի Ռատիոկայանը ներկայացուցած է իր «Ստալինկրատի ճակատամարտը» ստեղծագործութիւնը:

Սաչատուրեան Իտալիոյ մէջ այցելած է բազմաթիւ քաղաքներ և մանաւանդ Սիկիլիոյ երաժշտական Ակադեմիան: Ան 1966ին հիմնուած ըլլալով կը նկատուի աշխարհի ամենամեծ արուեստի կաճառներէն մին:

Հոն Սաչատուրեան կը տեսակցի ուսուցիչներուն հետ, կը բանախօսէ աշակերտներուն, կը նուագէ և կը բեմադրէ իր ստեղծագործութիւնները:

Սաչատուրեան 12 երգահանդէսներ կուտայ Իտալիոյ մէջ, որոնք մեծ ընդունելութիւն կը գտնեն Իտալիոյ երաժշտասէր հասարակութեան կողմէ: Սաչատուրեան իր Իտալիա այցելութեան տպաւորութեան տակ գրած է իր մեծագոյն «Սպարտակ» պալէտը:

Իտալիայէ վերջ, Սաչատուրեան կը հրաւիրուի Անգլիա, Ուրուկուայ, Պուերտո-Ռիչո, Ս. Փաւլոյ, Պոթոն, Նիւ Եորք և ամերիկեան այլ քաղաքներ և ամէն տեղ կը փայլի և կը գնահատուի իր տաղանդը: Տեղական մեծ երաժշտադէտները, թերթերը ուստիոկայանները իրմով կը զբաղին ամիսներով:

«Մասիս» Ա. և Պ. Թէֆէեան (Վերջ)

Մ ֆ Ի Ի Ռ ֆ

Հիւսիսային Ամերիկա

Նիւ Եորք.— Ամերիկահայ երգչուհի Լուսին Ամարան Նիւ Եորքի Մեդրոքսիդըն օբերային թատրոնի մնայուն աստղերէն մէկն է դարձած։ Այս տարի իրեն վստահուած էր Այտա օբերային գլխաւոր դերակատարուհիի դերը, զոր արուեստագիտուհին մեծ յաջողութեամբ կատարած է, արժանալով խտտապահանջ քննդատներու գնահատանքին։

— Նիւ Եորքի բնակիչներէն Յարութիւն Հազարեանը Երեւանի պետական համալսարանի գրադարանին նուիրած է արաբերէն, պարսկերէն և թուրքերէն հին ձեռագիրներու հարուստ հաւաքածոյ մը։ Ստացուած 227 ձեռագիրներու մէջ կան լեզուագիտական, փիլիսոփայական, օրէնդագիտական, աստղաբաշխական և այլարհագրական աշխատութիւններ, բառարաններ, գրական երկեր, բանաստեղծութիւններու ժողովածոներ։ Ձեռագիրներուն ամենահինը արաբերէն քերականութիւն մըն է, գրուած Հիճրէթի 777 շուականին (մեր թուականով՝ 1375)։ 15—16րդ դարերու ձեռագիրներ են Օմար Պայեամի, Հաֆեզի բանաստեղծութեանց ժողովածոները, Արաբերէն—Պարսկերէն թուրքերէն բառարանը և նամականին։ Համալսարանի Ռէկտորը յատուկ նամակով շնորհակալութիւն յայտնած է Յ. Հազարեանին, այս մեծարժէք նուէրին համար։

— Առխարճահուշակ երգիչ Պօղոս Լիսիցեան.— Փետրուարի կէսէն սկսեալ Մ. Նահանգներ կը գտնուի օբերայի աշխարհահրուշակ երգիչ Պօղոս (Պաւել) Լիսիցեան։

Ծնած է վլատիկովկասի մէջ, 1911ին, իր ձայնը մարզած է Լէնինկրատի Երկրորդ Երաժշտական դպրոցին մէջ, յետոյ յաճախած «Երկրորդ Թատրոն»ը, զարգացնելու համար իր ձայնական և թատերական ընդունակութիւնները։ 1937 ին հրաւիրուած է Երեւան, Այ. Սպենդիարեան Օբերայի կողմէ, կատարելու համար Իշխան Թաթաւրի (Ալմաստ), Մոսիի (Անուշ) և Գրիգորի

(Լուսաբացին) դերերը, իսկ 1940ին հրաւիրուած՝ Մոսկուայի Մեծ Թատրոնին կողմէ, որուն գլխաւոր մենակատար երգիչն է Քրսան տարիէ իվեր Երգած է Ճաբոնի, Հընդկաստանի, Իրանի, Աւստրիոյ, Տանիմարքայի, Իսլանտայի, Ֆինլանտայի և այլ երկիրներու մէջ։ Արժանացած է զանազան շքանշաններու և Հայաստանի և Ս. Միռթեան «Ժողովրդային Արդիսդ» բարձրագոյն կոչումին։

1960 Փետր. 22ին, Լիսիցեան երգահանդէս մը տուաւ Քառնէկի Հօլին մէջ, իր այլազան և բազմալեզու յայտագրին մաս կը կազմէին նաև հայերէն երգեր։

Մարտ 3ին, Մեդրոքսիդըն Օբերայի մէջ խաղաց Ամոնսարոյի դերը (Այտա, Վերտիի)։ Լիսիցեան եղբորորդին է արեւելահայ ծանօթ մանկավարժ և հայագէտ Ստեփաննոս Լիսիցեանի, իսկ տիկինն ալ քոյրն է անուանի երգչուհի Ջարուհի Դուլուխանեանի։

— Ճաւելերոյ ի պատիւ Պաւել Լիսիցեանի եւ Արամ Խաչատուրեանի.—

Նիւ Եորքի գեղարուեստասէր հայութիւնը Մարտ 13ին Կիրակի օր, աննախընթաց ճաշկերոյթով մը պատուեց մեծատաղանդ երգահան Արամ Խաչատուրեանն ու հրաշալի երգիչ Պաւել Լիսիցեանը (պարիթոն)։

Աւելի քան 300 հիւրեր ժամադրուած էին Աթօրիա պանդոկին մէջ։ Պատեոյ սեղանը բազմած էին պատեոյ հիւրերը։ Գերօ՛ Մամբէ Արք. Գալֆանեանը, Վեր. Ա. Ա. Պետիկեանը և ուրիշներ։ Սեղանապետութիւնը վարեց Պ. Տիգրան Մամարեան։ Ուղերձներ եզան Գալֆանեան Սրբազանի, Վեր. Ա. Ա. Պետիկեանի, Տիկ. Արշալոյս Գուլումճեանի Տիկ. Անահիտի, Պրնք, Լեւոն Դունիէլեանի և Արսէն Ճէրէճեանի կողմէ։ Արամ Խաչատուրեան խօսք առնելով ըսաւ. «40 տարիէ իվեր Մոսկուա կ'ապրիմ. բայց ամէն տարի հայրենիքս կ'այցելեմ, կը շնորհիմ անոր քաղաքներն ու գիւղերը, դաշտերն ու բլուրները, կը շնչեմ անոր օդը, կը խմեմ անոր զուլալ ջուրը։ Փափաքս է որ դուք ալ այցելէք և սիրէք ձեր հայրենիքը։ Դուք ամէնքդ ալ պարտաւոր էք օգնելու ձեր հայրենիքին, բարոյապէս և

նիւթուպէս: Ուր որ ալ ապրիք, չի մոռնաք ձեր ազգային ինքնութիւնը, ձեր լեզուն, ձեր հայրենիքը և հոն ապրող ժողովուրդը, ինչպէս որ ես չեմ կրնար մոռնալ:»

Գեղարուեստական յայտագրին իրենց մասնակցութիւնը բերին Հ. Զառացեան (Չութակ) և Լէսլի Ալեանագեան (Երգ): Լիսիցեանի դաշնակահարը՝ Նաուս Ուօլթըր նուագեց, իսկ մեծատաղանդ արուեստագէտը քանի մը հայկական երգեր երգելով ներկաները հմայեց:

— Նոր Սարոյեան մը. —

Այժմ Նիւ Եորքի մէջ սկսած է փայլիլ Rick Besoyan անուն համակրելի հայ մը, 35 տարեկան, որ հեղինակն է Little Mary Sunshine անունամբ օրերէթին:

Պըզօեան ծնած է Գալիֆօրնիա, մայրը սկովտացի է: Երաժշտութիւնը ուսած է Սան Ֆրանչիսքոյի մօտ Պըրքըլէյի համալսարանը: 1946 էն իվեր կ'աշխատէր որպէս երգիչ և դերասան առանց մեծ յաջողութեան, այնպէս որ Նիւ Եորքի ճաշարաններէն մէկուն մէջ սկսաւ նսեւ որպէս սպասեակ աշխատիլ: Ծատ դժուարին, տաժանելի եղաւ իր օրերէթին բեմադրութիւնը և հասարակութեան ծանօթացումը: Հարկ եղաւ յաղթանարել բազմաաեսակ դժուարութեանց և տոկալ յուսահատեցողիչ պայմաններու:

Այսօր սակայն Պըզօեանի աստղը սկսած է փայլիլ: Թատրոնը կը յորդի գիտողներով, ամէն կողմէ կուգան թատրոնի էմբրէզարիօներ, տիւքերու զործատէրներ, շահաւէտ առաջարկներով: Լոնտոնէն և Գերմանիայէն ալ խնդրանք եղած է թատերախաղին բեմադրութեան համար: Գալով օրերէթին չիօսիք այդ մասին — թարմ, զուարթ խաղ մըն է, որուն կը հետեւի հանդիսատեսը առանց կարենալ վերլուծելու իր ըզզացած հաճոյքին պատճառները:

Արդարեւ նոր Սարոյեանի մը աստղը կը բարձրանայ մաղթենք որ անոր պէս պատուաբեր հայ մը ըլլայ:

Պուլկարիա. —

— Պլովսիվի «Երեւան» Մշակութային Միութեան թատերախումբը բեմադրած է

Ա. Բարախեանի «Սիրտը Կանչում է» թատերախաղը: Դերակատարները սիրողներ եղած են: Ներկայացումը տրուած է պետական թատրոնի շէնքին մէջ:

— Խասկովուլի երիտասարդ թատերարասէրներու խումբը բեմադրած է Գ. Եազճեանի «Մոլութիւն» թատերախաղը:

— Վառնայի մէջ տեղի ունեցած է հայ երգի երեկոյ մը: Երեկոն բանալով, երաժշտագէտ Ի. Բարանովը խօսած է հայ ժողովուրդի բազմադարեան մշակոյթի և յատկապէս հայ երգի, երաժշտութեան մասին: Համերգին հանդէս եկած է երիտասարդ երգիչ Պետրոս Փիլիպոսեանը՝ թէնտ, դաշնակի ընկերակցութեամբ Ռոզա Սիվրիեանի:

— Կոլարովգրասի հայկական երգի և պարի անսամբլը տօնած է իր 15 ամեակը, որ 1944 ին հիմնուած է «Երեւան» Մշակութային Միութեան ջանքերով: Այս խումբը երկրի հայաշատ քաղաքներուն մէջ, ինչպէս Պլովտիվ, Սոֆիա, Վառնա, Պուրկալ, Սիլվէն, Եամպոլ, Այտոս եւն. տուած է համերգներ: Պարախումբը կը ղեկավարէ Ա. Զիլինկիրեան: 1959 ին Սոֆիայի ֆեստիվալին անսամբլի պարախումբը արժանացած է ոսկի, իսկ երգչախումբը՝ պրոնզէ մետալի:

Ռուսմիա. —

Պուքրէչի Օբերայի և Պալետի թատրոնին մէջ տեղի ունեցած է Լէոնգովալլոյի «Պայացներ» օբերայի առաջին ներկայացումը, մասնակցութեամբ թէնտ Կարպիս Զօրեանի և Դաւիթ Յովհաննէսեանի:

Իրազ. —

Իրազի հայ գաղութը սկիզբ առած է 1638 ին, թուրք Սուլթան Մուրատի կողմէ Պաշտատը գրաւելէ յետոյ: Այժմ այս ընդարձակ երկրին մէջ 40,000 հայեր կ'ապրին որոնց մեծամասնութիւնը 1918 էն ի վեր այստեղ հաստատուած է: Միայն Պաղօտտի և շրջակայից հայերու թիւը 12,000 ի կը հասնի: Բազմաթիւ անգլիագէտ և արա-

ԱՇՈՏ ՊԱՏՄԱԳՐԵԱՆԻ ՅՈՒՐԵԼ Ե ԱՆՐ

Փարիզէն և Լիբանանէն յետոյ, Գահիրէի հայրենիքը եւս պատշաճ կերպով մեծարեց երաժշտագէտ Պ. Աշոտ Պատմագրեանը, տօնելով անոր 40 ամեայ բեղուն գործունէութեան վաստակը, Մայրաքաղաքիս Մշակութային Միութիւնները, նախագահութեամբ Տիար Երուանդ Տրենց-Մարգարեանի, կազմակերպած էին յորհանակա՛ն հանդիսութիւն մը, Մայիս 12 ին, Հինգշաբթի երեկոյ ժամը 9 ին Գոնթինանթալ պանդակի շքեղ դահլիճին մէջ, ուր հոծ թիւով ներկաներ փութացած էին իրենց յարգանքի տուրքը տալու յորհեալ արուեստագէտին: Հաւաքոյթը բացուեցաւ Կարգադիրի նախագահ Տիար Տրենց-Մարգարեանի խօսքերով, որոնց յաջորդեց Ամենայն Հայոց Ազգընտիր Հայրապետին Սրբատառ Կոնդակին ընթերցումը, զոր կատարեց Առաջ. Փոխ. Տէր Սահակ հայրը, զոր ներկաները ունկնդրեցին յատկապէս: Տիար Գէորգ Փանոյեանի ուղերձէն վերջ, գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիրը, որ ամբողջութեամբ կազմուած էր յորհեալ արուեստագէտին հոգով ունկնդրեցինք Տիկին Գոնթինուանը, որ գնահատելի արուեստով նուագեց հեղինակին՝ Տիար Պատմագրեանի No. 1 սուիթը (դաշնակ): Մեներգողներ՝ Տեարք Գասպարեան և Երէցեան մեծ խանդավառութիւն սփռեցին իրենց մեներգներով, իսկ Տիկին Լուիզ Յակոբեան, ինքզինքը գերազանցեց և ընդհանուր խանդավառութիւնը իր գագաթնակէտին հասցուց երգելով Վարպետին

բագէտ հայեր կը պաշտօնավարեն պետական և օտար հաստատութիւններու մէջ: Պաղտատի մէջ ունինք երկու ազգային վարժարան 960 երկսեռ աշակերտներով: Տասը հազարէ աւելի հայեր կ'ապրին Մուսուլի, Պասրայի՝ Բէրքուկի մէջ: Հայաշատ վայրեր են նաեւ Նորաշէնը, Սլեխը, Հաբթանիէն, Սանաքինը և Հախրիզը (զուտ հայ 3500 բնակիչով), Սիւլէյմանիէն, Զախոն եւն.: Ամենուրեք որտեղ կայ հայկական բնակչութիւն, կը գործեն ազգային վարժարաններ, երկսեռ աշակերտներով:

մշակած ժողովրդական երգերը: Պ. Սննիկ Թաթարեանի նուագը (ջութակ) և Օր. Թ. Պարսոյեանի գեղեցիկ արտասանութիւնը ունկնդրեցինք գոհունակութեամբ: Վերջապէս խօսեցան, Ե. Յակոբեան և Հ. Ժամկչեան, ներբողելով յորհեալ արուեստական և ուսուցչական գործունէութիւնը:

Ոսք առաւ նաեւ Յորհեալը, որ իր շնորհակալութեան խօսքին միացուց հաճելի սքիլ մը, մատնանշելով Սիւլեւքի հայրենիքին ծոցին մէջ հայ երաժշտագէտներու վերապահուած շինարար և կենսագործող դերին կարեւորութիւնը:

Հաւաքոյթը վերջ գտաւ կէս գիշերին և ներկաները ցրուեցան արժանաւոր և վաստակաւոր մշակ մը պատշաճօրէն մեծարած ըլլալու գոհունակութեամբ:

— Ողջերի Երեկոյթ. — Հայկ. Ընթերցասրահի Վարչութիւնը գնահատելի գաղափարը ունեցած էր ողջերթի երեկոյ մը կազմակերպելու, Տիար Պատմագրեանի մօտալուտ մեկնումին առթիւ:

Կիրակի, 19 Յունիս, երեկոյեան ժամը 7 ին տեղի ունեցաւ սոյն հաւաքոյթը ժողովրդային հոծ բազմութեան մը ներկայութեան: Օրուան նախագահն էր Տիար Սարգիս Պալեան, որ վեր առաւ Տիար Պատմագրեանի կատարած դերին նշանակութիւնը, և յանուն ժողովուրդին սրտագին ողջերթ մաղթեց իրեն:

Գործադրուեցաւ Մայիս 12 ի Հինգ. երեկոյեան Գոնթինանթալի հաւաքոյթին յայտագիրը, մեծ յաջողութեամբ: Օրուան միակ բանախօսը՝ Պ. Համբարձում Գարահան, շատ վայելուչ կերպով ներկայացուց յորհեալ արուեստագէտի, արուեստագէտ, հանրային գործիչ և մանաւանդ իբրեւ ուսուցիչ: Արտասանեց Օր. Թէրէզ Պարսոյեան: Գարձեալ վերջին խօսողը եղաւ ինքը՝ Տիար Յորհեալը, որ այս անգամ մեր մշակութային արժէքներու գնահատման կարեւորութիւնը շեշտելով, թելադրեց հոգեվին փարիլ Հայ Մշակոյթին, որ մեր հայրենագործը զանգուածներուն հայկական ոգիին պահպանման նպաստող ազդու և կենսագործող ազդակ մըն է և մեր ցեղային յարատեւման սատարող հզօր ամբողջ մը: Հաւաքոյթին հետեւեցաւ խրախճանք որ տեւեց մինչեւ ուշ գիշեր: Ս. Շալեան

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

Երեւանի Մանկաբարձական Հիմնարկը.—

Այս հիմնարկը գերարդիական մեծ հաստատութիւն մըն է բազմաթիւ բաժանումներով, տարալուծարաններով, խորհրդակցական և ուսումնասիրական առանձնարաններով, Ամենարդիական կատարելագործումներով օժտուած արհեստներու մէջ. ամէն օր կը կատարուին վիրարութեան ամենաբարդ գործողութիւններ: Հոս կը կատարուին նաեւ առանց ցաւի ծննդաբերութիւններ: Հաստատուած են նաեւ մանկաբարձական կանոնաւոր դասընթացքներ, որոնց կը հետեւին ապագայ մայրեր, դայակներ և գաւառներէն եկած մանկաբարձներ, իրենց ճիւղին մէջ կատարելագործուելու համար:

Հիմնարկը ունի նաեւ մասնաւոր բաժանեակ մը, ժամանակէն առաջ ծնող մանուկներուն համար, որոնք բժիշկներու ուշադիր հսկողութեանը տակ, բացառիկ խրանամքներու առարկայ կ'ըլլան:

Այս բաժանեակին անօրէնը՝ Տ. ք. Սուկանեան հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ մեզի:—

«Էր երբեմն, անժամանակ ծնունդով երախտներուն 30 % ը կը մեռնէր: այսօր այլեւս կարելի է ըսել թէ ո՛չ մէկը կը մեռնի անոնցմէ. իսկ ծննդաբերութեան հետեւանքով մայրերու մահացումն ալ, կրնանք ըսել թէ այլեւս անցեալին կը պատկանի:»

Այս հաստատութեան մէջ կնոջական ամուլութեան դէմ զօրաւոր պայքար կը մղուի շնորհիւ յատուկ բաժանեակի մը, որուն պաշտօնէութիւնը մասնագիտացած է այս ճիւղին մէջ և որուն ղեկավարութիւնը յանձնուած է Տ. ք. Թորոնի Գասպարեանի:

Այս հիմնարկը կը կոչուի «Երեւանի Մանկաբարձական և Ծննդաբերական Գիտական Հետազօտութեանց Հիմնարկ», որուն անօրէնն է Տ. ք. Բրոֆ. Մարգարեան, իրեն օգնական ունենալով Տ. ք. Թորոնի Պիշարեանը, իսկ գործակիցները՝ ինսթիթիւին կապուած գիտական աշխատակիցներ են, ինչպէս Տ. ք. Ներ Աւետիսեան, Անժէլօֆ, Դանիէլ բէկ, Յակոբեան, Ալլահվերտեան և Մարտիկեան: «Շինարար»

— Ուրուկուահայ պարուհի Ռոսիտա Չաքրճեանը քանի մը ամիսէ ի վեր Երեւան կը գտնուի, ուսումնասիրելու համար հայկական ժողովրդական պարարուեստը: Այդ նպատակաւ Ռոսիտան կը մասնակցի հայկական ժողովրդական Երգի և Պարի Անսամպլի, Պիոնէրների պալատի ժողովրդական պարերու խմբակի փորձերուն, և կը յաճախէ Պարարուեստի Ուսումնարանը: Վերադառնալով Մոնթէվիտէօ, Չաքրճեանը հայ նոր սերունդին և երիտասարդութեան կ'ուսուցանէ հարազատ ժողովուրդի պարարուեստը:

— Ֆրանսական Գրականութիւնը՝ Հայերէն.— Երեւանի Ալ. Միսանիկեանի անուն գրադարանի եւրոպական գրականութեան գիրքերուն մեծագոյն բաժինը ֆրանսական գրական գործերէ կը բաղկանայ. աւելի քան 80 հեղինակներու 200 անուն երկերը թարգմանուած են հայերէնի: 1921—1959 Հայաստանի մէջ լոյս տեսած են 70 անուն գիրք 450,000 օրինակ տպաքանակով: Տասնեակ հազարաւոր օրինակներով լոյս տեսած են Վիքի, Հիւկոյի, Ստենտալի, Յիլպէրի, Անադոլ Յրանտի, Բալզակի երկերը: Պատանի ուսանողներու համար լոյս ընծայուած են Ժիւլ Վէռնի, Հեկտոր Մալոյի, Հայր Տիւմայի, Պէտրոյի և այլ հեղինակներու գործերը: Ռոմէն Ռոլանը «Ժան Բրիսթոֆ» վէպի հայերէն թարգմանութեան առթիւ գրուած երկու տողին մէջ կ'ըսէ.— «Ուրախ եմ իմանալով որ իմ «Ժան Բրիստոֆ» թարգմանուելու է հայերէն լեզուով: Հաճոյքով կը թոյլատրեմ թարգմանութիւնը և իմ սիրալիր ողջոյնս կը զրկեմ ձեր նշանաւոր հայկական երկրին, որ առանձնապէս սիրելի է երաժշտի իմ սիրտին, իր գեղեցիկ երգերով, որոնց վաղուց հիացած եմ: Անոնք հրապոյր և մելոտիկ մի հարստութիւն ունին, որոնք ձեր երկիրը, երաժշտութեան տեսակէտից, դարձնում են սովետական մի իտալիա»:

— Եիլլէրը՝ Հայերէն.— 2000 տպաքանակով Երեւանի մէջ լոյս տեսած է Արամ Բաբեանի «Եիլլէրը Հայ Գրականութեան մէջ և Թատրոնում» գիրքը, ուր կը պարզուի մանրամասնութեամբ թէ երբ հայ գրողներ և գրականագէտներ գերման մեծ

արուեստագէտին բանաստեղծութիւնները, բալլատները և տրամադիկական երկերը թարգմանած ու տպագրած են: Լայն տեղ յատկացուած է հայ բեմի վրայ Շիլլէրի տրամներուն բեմադրութեանց առնչութեամբ:

— Հայ ժողովրդական ձեփաբներ. —

Անցեալ տարի Հայկական Ակադեմիայի կողմէ 15,000 տպաքանակով լոյս տեսաւ Հայ ժողովրդական Հէքեաթներուն առաջին հատորը: Արդէն լոյս տեսած է նաեւ սոյն գիրքին երկրորդ հատորը, նոյն տպաքանակով, որ կը բովանդակէ նաեւ երկու յաւելուած, ծանօթագրութիւններ, բառարան և ընդարձակ նախաբան:

— Նոր Ակադեմականներ. — Հայկական Ակադեմիայի տարեկան ընդհ. ժողովը, վ. Համբարձումեանի նախագահութեամբ գումարուելով քննութեան առած է անցեալ տարուայ աշխատանքը և ընտրած նոր ակադեմականներ և թղթակից անդամներ:

Նոր ակադեմականներ են. —

Արմենակ Նազարով — Թէքնիք գիտութիւններ,

Արտաշէս Առաքելեան — Հասարակական գիտութիւններ,

Ալոտ Յովհաննիսեան — »

Արարատ Ղարիբեան — »

Օգսէն Սապոնճեան, Վսդիմ Ալէքսիէվըսքի, Արամ Նալբանդեան, Էտկար Տէր. Ղազարեան, Արարատ Ալիքսանեան, Տիկին Դարեա Բաբանեան և Սիմոն Միրզոյեան:

— Հրագրան. — «Ախտ» աննշան գիւղը յանկարծ կարեւորութիւն ստացաւ և դարձաւ կարեւոր կեդրոն մը Հայաստանի արդիւնաբերական գործունէութեան մէջ: Անունն ալ փոխուած է. այլեւս Հրագրան անունով կը ճանչցուի: Եթեմամեայ ծրար գիրը երկու միլիար ռուբլի կը նախատեսէ անոր զարգացման համար: Հայաստանի երկրաբանները այս տւանին շուրջը 18 տեսակ հանքանիւթ գտան, որոնց կարգին, բոլորովին նոր հանքանիւթ մը զոր կոչեցին Երեւանի, որ անզուտ վիճակի մէջ խառնուրդ մըն է սիլիսի և սուրի: Հրագրանը Սեւանի

միացնող երկաթուղագիծը արագօրէն հաստատուելու վրայ է, իոկ ուրիշ գիծ մը Հրագրանը պիտի կապէ արդիւնաբերական շրջաններու և մանաւանդ այն վայրին ուր քիմիական և հանքային կոմպլինատը կը կառուցուի: Այս շրջանի խոշոր ձեռնարկութիւններէն յիշենք քափրոնէ չուանի գործարանը, սղոցարանը, ասաղձագործարանը, սառցարանը և այլ բազմաթիւ անդեղէնի ձեռնարկութիւններ: Միմիայն քիմիական և հանքային կոմպլինատի բանուորներուն համար բնակարաններու կառուցման յատկացուած է 120 միլիոն ռուպլի: Նկատելի գումարներ յատկացուած են նաեւ ակումբներու, սինէմաներու, դպրոցներու, մանկապարտէզներու, ինչպէս նաեւ ուրիշ հաւաքական սպասարկութիւններու և մշակութային կեդրոններու կառուցման համար:

Հրագրանի շուրջը կը գտնուի «Լուսաւան» որ անապատային վայրի մը մէջ տեղ կանգնած 2500 բնակիչ կը հաշուէ միայն և որ սակայն շուտով պիտի բարգաւաճի շատ մօտ ապագային: Արդէն շինուած են բանուորական շէնքեր, ակումբ, հիւանդանոց եւն. Լուսաւանի մօտ կը գտնուի պտուտակներու գործարանը: Մեքենական և տեղագրութեան աշխատանոցը արդէն կը գործեն: Գործիքներուն աշխատանոցը և ձուլարանը կառուցուելու վրայ են, իսկ Լէնինկըրատի և Օտեսայի մէջ կազմաւորուելու վրայ են այն մասնագէտները, որոնք այս գործարանին մէջ պիտի աշխատին: Հայ բանուորներ իրենց վարժութեան շրջանը կ'անցնեն նոյն արիւթ գործարաններու մէջ և Լուսաւան աշխատելու պիտի գան, որպէս որակաւոր մասնագէտներ: Բացի յիշուածներէն, գործիքաշինական մեծ գործարան մըն ալ կառուցուելու վրայ է Լուսաւանի մէջ: Ասկէ զատ կը ծրագրուի կառուցանել գործարան մը, որ սարքեր պիտի պատրաստէ քիմիական արդիւնաբերութիւններու արտադրութեանց համար: Հրագրանի շրջանին մէջ աշխատանքները կը ծաւալին: Ամբողջ հանրապետութիւնը այս արդիւնաբերական նոր և հզոր կեդրոնէն պիտի օգտուի. ու Հայաստանի ամէն կողմերէն հայրենասէր մարդիկ կը հասնին Հրագրանի աշխատավայրը:

**Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՅ
«ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՏԱՆ» ԲԱՑՈՒՄԸ**

Աղեքսանդրիոյ և իր արուարձաններուն հայութեան համար երթեւեկի մեծ դիւրութիւններով օժտուած է Քան տը Սէզար թաղը (այժմ՝ Մոսսքար)։ Հանրակառքի կայարանին մօտ մեծ վիլլա մըն է Հ. Բ. Ը. Միութեան Մշակոյթի Տան վայրը, որուն բացումը կատարուեցաւ Շաբաթ, 16 Յուլիս 1960 ին։ Կալուածին ընդարձակ պարտէզը կցուեցաւ Պ. Բաջուլիի կողմէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարզիկներուն տրամադրուած հողամասին ու մեր նոր սերունդը, այսպէսով, ունեցաւ սքանչելի մարզարան մը։

Կալուածին գեանայարկի սենեակները ամբողջութեամբ տրամադրուած են Հ.Մ.Ը.Մ.ին, որ իր տարիներու խնայողութիւնը՝ 3800 ե. ոսկի, ամբողջութեամբ ծախսած է մէջտեղ հանելու համար երկու սեռի յատուկ բաժիններով տնայարտ մարզարան մը, արդիական յարմարութիւններով, Կը շնորհաւորենք Շէնքին միւս յարկերը յատկացուած են ժողովուրդին և Հ.Բ.Ը. Միութեան պաշտօնատեղիին։

Բացման հանդէսը կը հովանաւորուէր Տ. Մամբրէ Ս.ի կողմէ։ Կը նախագահէր Քաղ. Ժողովի անձնուէր Ատենապետ Պ. Մարտիկ Զարպանէլեան։ Ներկայ էին՝ հոծ բազմութիւն. ազգային ղէմքեր, մտաւորականներ և մամուլի ներկայացուցիչներ։ Բացման ճառը խօսեցաւ Միութեան Վ.Ժ.ի տնօրէն Հ. Աւետիք Թալաթիեան։ Տօքթ. Անահիտ Թալաթեան կը վարէր գեղարուեստական բաժինը։

Պ. Ղեւոնդ Պէզիրճեան արտասանեց Պէշիկթանլեանի «Եղբայր եմք մենք»ը, Երզնի Յ. Զիլինկիրեան երգեց Կանաչեանի «Ուռին» և Պէրպէրեանի «Զմրուխտ Սարից»ը, Պ. Ն. Մամբրեան արտասանեց Վ. Թէքէեանի «Հայու Հոգին», Օր. Շ. Գանոնճեան՝ Երրագի «Սփիւռքի Հայերէն»ը, Տիկ. Յ. Շահպազ նուագեց Շոֆէնի «Փոլունէզ»ը, Տիկ. Լիւսի Գարկայեան երգեց Մեսուհեանցի «Ծիծեռնակ»ը, Ղազարեանի «Ուռին» և Սաթեանի «Ես իմ անուշ»ը։

Ոստեցաւ Մեթր Ստեփան Շահպազ, վեր

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆՊԻՍՈՒՄԻՆ

Մարգարէի Վաստակաւոր Ուսուցիչ

ՊՐ. ՍՏԵՓԱՆ ԽԱՆՃԵԱՆԻ

50 ամեայ յոբելեանը

Յունիս ամսոյ 19 ին, Աղեքսանդրիոյ Մեյքոնեան Մանկապարտէզի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Մարգարէի վաստակաւոր ուսուցիչ Պ. Ստեփան Սանճեանի յիսնամեայ զործունէութեան յոբելեանը, ժողովրդային հոծ բազմութեան մը ներկայութեան, նախագահութեամբ Աղեքսանդրիոյ Քաղ. Ժողովոյ Ատենապետ Տիար Մարտիկ Զարպանէլեանի, Հաւաքոյթը կը հովանաւորէր Առաջնորդ Սրբազան Հայրը։

Պետական քայլերգի ունկնդրութենէ վերջ, բացման խօսքը արտասանեց Փոխանորդ Զուէն Վարդապետ, որ յանուն Ազգային Իշխանութեան իր յարգանքի և գնահատանքի խօսքը ընելով, արժանաւորապէս մեծարեց հայ նոր սերունդի Ֆիզիզական կրթութեան այնքան անձնուիրօրէն ծառայած յոբելեար Պ. Ս. Սանճեանը։

Գործադրութեան դրուեցաւ գեղարուեստական ճոխ յայտագիր մը Արտասանեցին ՊՊ.

առնելով Հ.Բ.Ը. Միութեան դերը և բանաձեւեց օգտակար առաջարկներ (գրական մրցանակ)։ Ոստեցաւ Պ. Ալ. Սարուխան, իրեն յատուկ հաճելի և խանդավառ ձեւով ու ջատագովեց Բարեգործականով իրականացած հայկական միասնականութիւնը։

Ներկայացուեցաւ մէկ արարնոց զուեշտ մը՝ Դերակատարները՝ ՊՊ. Բ. Գարթալեան և Արա Մուշիկեան՝ յաջող էին, բայց թատերական կտորը լաւ ընտրուած չէր, Փակման խօսքը արտասանեց Աղեքսանդրիոյ Առաջ. Փոխ. Զ. Վրդ. Զինչիեան։ Հեռագիր ղրկած էր Տ. Մամբրէ Ա.։ Ծնորհաւորական նամակ՝ «Տիգրան երկաթ» Հ.Մ. Միութիւնը։ Հանդէսէն ետք տեղի ունեցաւ պաշտօնական ընդունելութիւն։

Հ.Բ.Ը.Մ.ի անունին ու վարկին վայել «Մշակոյթի Տուն» ունենալէն ետք կը յուսանք՝ որ հայ կեանքը աւելի լաւ շնչէ Աղեքսանդրիոյ մէջ։

Հ. Ժ.

ՀԱՅ ԴԷՄՔԵՐ

Տիկին Տաթևիկ Սազանդարեան Երեւանի օբերայի մեներգիչներէն է: Հանրաճանօր է Գարմէնի որպէս մեկնաբանող արուեսագիտուհի: Արամ Խաչատրեանի նը-

Գարթալեան (Թէքէեան) և Շատախցեան (Քուժման), Մեներգեցի Օր. Քէօլէեան և ՊՊ. Զիլինկիրեան և Նալպանտեան:

Պօղոսեան Վրժ.ի երգչախումբը երգեց «Գարնան Գութան»ը (Կոմիտաս), «Գարուն բացուեց»ը (Ա. Յարութիւնեան) և «Տօն Խնդութեան»ը (Է. Միրզոբեան):

Իսկ Վարժարանի Պարախումբը, առաջնորդութեամբ ուսուցչուհի Օր. Ս. Սարգիսեանի ցուցադրեց հայկական պարեր բոլոր ծափեր խլիլով: Հ.Մ.Ը.Մ.ի արիները կենդանի պատկերով մը իրենց հաճելի մասնակցութիւնը բերին այս գեղեցիկ հաւաքոյթին:

Յորեւորին նախկին սաներուն կողմէ Պ. Ա. Զատրճեան, «Կամօ» Մարզական Ակումբի անունով՝ Պ. Ն. Գրիգորեան, իսկ Հ.Մ.Ը.Մ.ի կողմէ՝ Պ. Յ. Կանիմեան խօսք առնելով իրենց մեծարանքի և երախտագիտական ուղերձներով պանծացուցին պատուական և անբասիր ուսուցիչը և մշակութային գործիչը՝ Փակուժը կատարեց Գերապատիւ Հայրը:

Պ. Ս. Խանճեան ծնած է Աղեքսանդրիա, 1890 ին և աշակերտած մարմնակրթանքի համալսարանը ուսուցիչ իզմիրցի Պ. Արթիւր Էլմասեանին: 1909ին հետեւած Լիոնի Մարմնակրթանքի Ակադեմիային և վկայուած մասնաւոր յիշատակութեամբ՝ Վերադառնալով Եգիպտոս՝ իր ծննդավայրը, ուսուցչական պաշտօններ վարած է Պօղոսեանի, Մխիթարեանի, Անարատ Յղութեան Քոյրերու, Սէն Միչէլ, Կրէք Կաթոլիկ, Սէնթ-Բաթէրին և այլ հայ կամ օտար վարժարաններու մէջ: Ինք եղած է «Կամօ» մարզական համալսարանի ակումբի հիմնադիրներէն մին: Այս հպանցիկ տկնարկով կուտանք Պ. Ս. Խանճեանի պայծառ ասպարէզին մէկ համառօտ պատկերը և կը շնորհաւորենք զինքը իր յիսնամեայ փառաշուք յորեւորեանին առթիւ: Ե.

ման, Տիկին Տաթևիկն ալ Երեւանի երեսփոխանական ժողովին եւ Խորհրդային Միութեան պարլամենթին անդամ է: Ամուսինը՝ Պ. Խանճեան Երեւանի Երգի եւ Պարի Անսամբլին մաս կը կազմէ: Արուեսագէտ մըն ալ ինքն է:

ՀԱՐՐԻ ՔԸԼԸՃԵԱՆ.—

Ամերիկայի Kilijian Engineering Corporation Ֆիրմային պէտք է Հարրի Քըլընեան: Այս Ֆիրմը Բենսիլվանիայի Երնուքեանց ամենամեծ ձեռնարկուն է: Համալսարնային համբաւ վայելող հիմնարկ մըն է Kilijian Corporationը, որ աշխարհիս զանազան երկիրներու մէջ 90 ջրէլեկտրակայան (centrale hydroélectrique) կառուցած է, որոնց երեք հազար Խորհրդային Միութեան մէջ, պատերազմի ընթացքին:

Հարրի Քըլընեան 1954 ին Բենսիլվանիոյ առաջին նախարագէտը հռչակուած է: Անցեալ տարի, Հարրի Քըլընեան հրաւիրուեցաւ մասնակցելու ամերիկեան Երեւանի մէկ յանձնախումբին, որ James J. Murray ի նախագահութեամբ այցելեց Խորհրդային Միութիւնը: Այս յանձնախումբը որուն մաս կը կազմէին երեք ծերակուսական, երեք նախկին նախարարներ, եւ նոյնքան ալ բարձրարժէք քեմիսիկներ, այցելեց Խորհրդային Միութեան բոլոր ջրէլեկտրական հսկայ հիմնարկները Պալթիկէն սկսեալ մինչեւ Խաղաղական, անցնելով Վոլկայի վրայ Բուպիչելի ամբարտակներէն: Հարրի Քըլընեան, քանի մը ընկերներու հետ կանգ առաւ նաեւ Հայաստանի մէջ: Շատ գոհ եւ խանդավառ էր հայ նախարագէտներու գիտական նուաճումներուն ի սեւ:

Հարրի Քըլընեան հարցումի մը պատասխանելով ըսած է թէ ըստ իր կարծիքին Հայաստանի գլխաւոր արտադրութիւնը իր գիտական մարդիկն են, որոնց հանդիպած է Խորհրդային Միութեան բոլոր վայրերուն մէջ մինչեւ Խաղաղական ոլկիանոսի փերը:

ԶԱՐԵԱ ՏՕԼՈՒԽԱՆՈՎԱ.—

Հայերէն՝ Զարուհի Տօլուխանեան, Խ. Միութեան ամենէն ակամաւոր երգչուհիներէն մէկն է, մեցցօ-սօբանօ: Իր երգացանկը օտար ընդարձակ է: Հիանալիօրէն կ'երգէ Սեպասիկէն, Պալսէն, Վերսիկէն կամ Ռան-

ԵՐԻՏ, ՄՇԱԿ, ՄԱՐՄԻՆԻ ԱՆԳՈՄՆԵՐԷՆ ԽՈՒՄԲ ՄԸ ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՇՐՋԱՆԱՍՐՏՆԵՐ

ԵՐՈՒԱՆԳ ԹԵՐԶԵԱՆ

ՕՐ. ԱՐՄԻՆԷ ՀՍԱՐՍՐԶՈՒՄԵԱՆ

ՕՆՆԻԿ ՊԷՋԻՐՃԵԱՆ

ՕՐ. ԼԻՏԻՈ ՇՈՂԻՆԵԱՆ

ԱՐՄԱՆՏՈ ՖԵՐՀՈՍԵԱՆ

ՕՐ. ՆՈՅԵՄԻ ԳԷՈՐԳԵԱՆ

(Շար. էջ 22 էն)

մանինձեռն: Իր արուեստին գաղտնիք կը կայանայ ոեւէ սեղծագործութեան հարազատեան արտաբերումին մէջ: Այս մեծասողանդ երգչունին 10 տարեկանին սկսաւ իր երաժշտական պատրաստութիւնը Մոսկուայի մէջ: Երգելու արուեստին նուիրուեցաւ ջութակի եւ դաշնակի հիմնական ուսումնասիրութիւններ ստանալէ յետոյ: Խորհրդային Հայաստանի մէջ, Երեւանի օբերայի բեմին վերայ երեցաւ առաջին անգամ, շատ փայլուն յաջողութեամբ, եւ շնորհիւ իր մեծ սաղանդին եւ պատրաստութեան, Չարունի Զօլոխանովան մեծ հռչակի սիրացաւ Խորհրդային Միութեան բոլոր մեծ հաղափներուն մէջ, վերադառնալով իր ծննդավայր՝ Մոսկուա, ինքզինքը պատրաստեց որպէս Խ. Միութեան ամենաառաջնակարգ երգչունի, եւ իր բազմաթիւ այցելութիւնները Խալիլով, Շուկի, Գերմանիով, Չխոսովիով, Անգլիով եւ Յրանսայի մէջ, զինք դարձուցած են միջազգային մեծարժեք արուեստագիտունի մը:

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՂԻՇԷ: ՊԱՏՐԻԱՐԲ ԴՈՒՐԵԱՆԻ մասին — էջ 4 էն

— Դուրեան Սրբ. Ռեբանի ուղեղ ունի, եւ տեսերի մը հաւասքը: Ան գիտէ ինչ որ դարերը բաւած են Աստուծոյ խօսքերուն համար, եւ ինչ որ գիտնականները վնասած են. բայց գիտէ եւ գեղեցկութիւնը, որ ծունկի չոգող տեսերին խապոտ աղօթքին մէջը կայ:

Յ. Ճ. ՍԻՐՈՒՆԻ

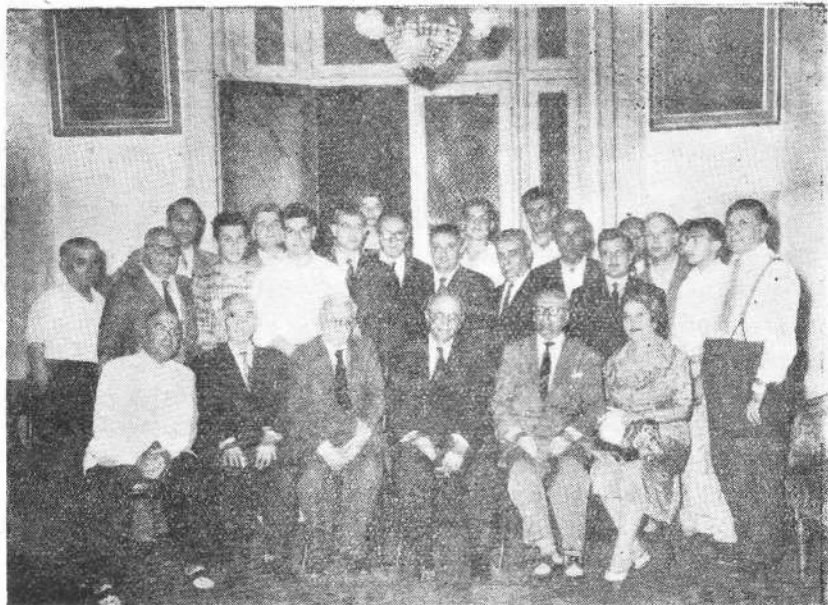
— Այն անձերը զորս նախախնամութիւնը դարէ ի դար կը դրկէ աշխարհ, անոնք կ'ըլլան բազմաց փրկութեան յպատեալ եւ առաջնորդող լուսեղէն սիւնը Ազգին ու Եկեղեցւոյն: Անա այդպիսիներէն է Դուրեան Սրբազան, զոր նախախնամութիւնը պարգեւած է ազգիս:

ՂԵՒՈՆԴ ԵՊՍ. ԴՈՒՐԵԱՆ

— Ամենքը ունին անոր մեծ արժանիքին գիտակցութիւնը, բայց իր առակներէն ու մտերիմներն են, եւ իր հարոզներն ունկընդրողներէն՝ լուսածին խորը թափանցել գիտցողները, որ լիովին ճանչցած են Դուրեան Սրբ.ի անձնաւորութեան հազուադէպօրէն նոյս եւ իր նոյութեան մէջ ներդաշնակ գեղեցկութիւնը:

ԱՐՇԱԿ ԶՕԳԱՆԵԱՆ

Հաւաքեց Գ.Պ.

Խմբանկար Տիար Գր. Կիրակոսեանի հետ

23 Յուլիս — Աղեփսանդրիա. — Հ. Բ. Ը. Միռնիսի Աղեփսանդրիոյ Նոր Մարզարանի բացումը կատարուեցաւ նախագահութեամբ Պ. Մարտիկ Զարպանէլեանի: Այս առթիւ կազմակերպուած էր Պասքէթի քառանկիւնային մրցաշարք մը, որուն իրենց մասնակցութեան բաժինը բերին Հայ Երիտասարդաց Ընկերակցութեան Պէյրուսի և Հայլէպի խումբերը, ինչպէս նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը (Աղեփսանդրիա) և Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպար՝ Գահիրէ): Խումբերը դասուեցան այսպէս. —

- ա) Հ.Մ.Ը.Մ. Աղեփսանդրիա, որ Նուպարի յաղթեց (76-50),
- բ) Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպար Գահիրէ,
- գ) Հ.Ե.Ը., Հայլէպ
- դ) Հ.Ե.Ը., Պէյրուսի.

29 Յուլիս — Աղեփսանդրիա. — Հայաստանէն վերադարձի ճամբուն վրայ քաղաքս հանդիպեցաւ Սուրբիոյ ախոյեան «Վասպուրական» ֆութպոլի խումբը, որ երկու մրցումներ կատարեց Երեւանի մէջ «Շիրակ» և «Լոռի» խումբերուն հետ:

Մարտիկ Թաթիկեան բաժակ.—

26 Յուլիս, Գահիրէ.— Հ. Բ. Ը. Միռնիսի մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցան Մարտիկ Թաթիկեան բաժակի պասքէթի միջքաղաքային մրցումները, խումբն բազմութեան մը ներկայութեան:

Առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ ընդմէջ Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարի և Հայլէպի Հ.Ե.Ը. խումբին և վերջացաւ Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպարի յաղթանակով (77-69):

Երկրորդ մրցումին, իրարու դէմ եկան Պէյրուսի Հ.Ե.Ը. խումբը և Գահիրէի Քերաւնոսը (յունական), Պէյրուսի մեր խումբը 62 կէտով (57ի դէմ) յաղթական Քերաւնոսի:

27 Յուլիս.—

Բաժակի մրցումները շարունակուեցան մարզասէրներու մեծ բազմութեան մը ներկայութեան: Նախ մարզադաշտ իջան Հա-

լէպի Հ.Ե.Ը.ի խումբը և Քերաւնոսը, որ յաղթական հանդիսացաւ 47ի դէմ 63 կէտով: Այս մրցումին յաջորդեց Պէյրուսի Հ.Ե.Ը.ի մրցումը Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպարի հետ, որ մինչեւ խաղի աւարտումը հաւասար թափով ընթացաւ բայց վերջին ռոպէին բախտը ժպտեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպարի:

Գասաւորում.—

- Առաջին — ՀՄԸՄ - Նուպար որ արժանացաւ Մարտիկ Թաթիկեան բաժակին,
- Երկրորդ — Հ.Ե.Ը. Պէյրուսի,
- Յերորդ — Քերաւնոս, Գահիրէ,
- Չորրորդ — Հ.Ե.Ը. Հայլէպ:

30 Յուլիս.—

Շատ հետաքրքրական մրցումներու ա-կանատես եղանք նաեւ Շարաթ երեկոյ, չմիչտ Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպար Մարզադաշտին վրայ:

Նախ «Անդրանիկ» (Պէյրուսի) օրիորդներու խումբը դաշտ իջաւ ճակատելու համար Գահիրէի Քերաւնոսի օրիորդներու խումբին դէմ: Յոյն օրիորդները 20ի դէմ 42 կէտով յաղթանակը տարին:

Երկրորդ մրցումը տեղի ունեցաւ «Անդրանիկի» (Պէյրուսի) և ՀՄԸՄ - Նուպարի միջեւ, երկու զօրաւոր խումբեր, որոնց խաղը եղաւ չափալանց հետաքրքրական: Հ.Մ.Ը.Մ. - Նուպար 62ի դէմ 69 կէտով յաղթական ելաւ:

Ընդունելութիւն

Ուրբաթ երեկոյ 29 Յուլիս, Կոկանեան Ակումբի վարչութիւնը աղնիւ գաղափարը ունեցած էր եղբայրական ընդունելութիւն մը սարքելու մեր բոլոր մարզիկներուն ի պատիւ (հիւր թէ տեղացի): Հո՞՞ք բազմութիւն մը մասնակցեցաւ այս հաւաքոյթին որ ողբուորիչ էր գերազանցապէս: Խօսք առին ՊՊ. Ա. Սարուխան, Հ. Գարսեան, Սահակ Թիւրապեան, Յակոբ Էքսէրճեան, Հապիպ և ուրիշներ: Այս ալ յիշատակելի երեկոյ մը՝ մեր մարզական կեանքին մէջ:

Քանի որ Միջազգային Սթասիոնին բնուցումը տեղի ունեցաւ 24 Յուլիսի Կիրակին, նախագահութեամբ նախագահ Ապտէլ Նասրի, Համալսարաններու և Զինուորական վարժարաններու ուսանողները և արիները կատարեցին զանազան ցուցադրութիւններ Մարմնակրթանքի ուսուցչանոցի աշակերտութիւնը՝ 700 հոգի մարզական կենդանի պատկերներ ներկայացուցին: Այս մեծ հանդիսութեան աւելի քան 120000 հոգի ներկայ էր:

Երեւան. — Երեւանի ջրային լողաւազանում տեղի ունեցան ջրագնդակի պատանեկան համամիութենական մրցումներ: Կը մասնակցէին Քիւսէն, Քիչնեւէն, Բագուէն, Թֆիբլիսէն, Լվովէն և տեղական խումբեր: Հայաստանի մարզիկներուն թէքնիքը գնահատուեցաւ և Քիւսէններու հետ յաղթական հանդիսացան:

Պատեթպոլ. — Թրիբլիսի պտքէթի խումբին հետ մրցումը վերջացաւ Երեւանցիներու յաղթանակով. առաջին օրուայ արդիւնք 87-54, իսկ երկրորդ օրուայ՝ 79-67:

Ֆութպոլ. — Երեւանի Սպարտակը Հոնգարիա կը մեկնի, տեղւոյն ուժեղագոյն խումբերուն հետ հանդիպումներ ունենալու համար:

— Ապրիլ 9ին Երեւանի մէջ եւս սկսան 1960 տարուայ ֆութպոլի առաջնութեան մրցումները: Հանրապետութեան ստատիոմը լեփ-լեցուն էր մարզաէրկերով: Մրցում տեղի պիտի ունենայ Տինամոյի և Սպարտակի միջեւ: Հակառակ Երեւանցիներու ճիգերուն Սպարտակ 0 ի դէմ 4 կէտով պարտուեցաւ:

Հայկալի Վասպուրականը վերջերս վերադարձաւ Երեւանէն, բարեկամական շարք մը ֆութպոլի մրցումներէ վերջ: Հանդիպումներ ունեցած է Լէնինականի «Շիրակ»ի հետ և 2 ի դէմ 1 ու պարտուած: Մրցած է Կիրովականի, Չապորոժէյի, Վորոնէժի և Քիչնեւի խումբերուն հետ: Երեւանի մէջ ի պատիւ հիւր խումբին, որ Սուրիոյ արտօններն, մեծ ճաշկերոյթ մը սարքուած է և խանդավառ մողթանքներ արտայայտուած են երկուստեք:

Այս հրատարակութիւնը վճարովի չէ
 Շնորհակալութեամբ կ'ընդունի՞նք նուէրներ, մեր այս
 ձեռնարկը աւելի նոյն եւ տանեկան ընծայելու համար:
 — Ասանալու համար դիմել խմբագրութեանս —